Jaargang 110. Vrijdag, 15 Augustus 1851. No. 65.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

HOLLANDSCHE KOLONIE SHEBOYGAN, 18 Julij.

Zoo nu en dan hebben wij regt voor onze drukkerij een niet onaardig gezigt, bestaande in een half dozijn of meer Indiaansche jongens van 10 tot 14 jaren oud, half naakt of met eene wollen deken omhangen, niettegenstaande de brandende hitte, met hun geliefkoosd speeltuig, boog en pijl, gewapend, en die op eenen afstand van vijftig of meer passen centen van een paal afschieten, met zulk eene bewonderenswaardige behendigheid, dat zij leerlingen van den beroemden boogschutter *Soranus* schijnen te zijn. Eenige burgers van Sheboygan scheppen er behagen in, om die wilde jongens op deze wijze om een cent, die stevig boven op eene paal vastgeklopt wordt, te laten schieten en den gelukkigen schutter dien als belooning te laten behouden.

— Sedert eenige dagen is het hier geweldig heet; de thermometer staat doorgaans op tweeënnegentig graden.

— De predikant *Dun* en diens vijftienjarige zoon, op eene farm in Green Conty, Indiana, woonachtig, werden Zondag over acht dagen op hunnen weg naar de kerk door den bliksem gedood. De gemeente was reeds in de kerk verzameld en wachtte langen tijd op den predikant. Het lange wachten moede, ging de vrouw des leeraars op weg, en vond de lijken van haren echtgenoot en zoon bij eenen boom, onder welken zij vermoedelijk voor het onweder geschuild hadden.

— President *Millard Fillmore* heeft den 4den Julij te Washington met groote ceremoniën en in tegenwoordigheid van duizende toeschouwers den eersten steen gelegd aan de vergrooting van het Kapitool, bij welke gelegenheid de beroemde staatsman *Daniël Webster*, secretaris van staat, eene uitmuntende redevoering gehouden heeft. Onder dezen steen werd in *Webster's* handschrift een papier gelegd, bevattende in 't kort de verhandelingen dier plegtigheid, en aan hetwelk wij de volgende heerlijke zinsnede ontleenen:

„Indien het derhalve eenmaal Gods wil wezen mogt, dat dit gebouw zal instorten en hare fondamenten worden opgedolven, en de onder dezen steen gelegde documenten voor de oogen der menschen komen, weet dan, dat op dezen dag de Unie der Vereenigde Staten onwrikbaar staat, — dat hare constitutie ongeschonden prijkt met al haren oorspronkelijken roem en glans, elken dag sterker wordende in de liefde van het groote ligchaam des Amerikaanschen volks, en meer en meer de bewondering der wereld tot zich trekkende. En allen hier vergaderd, hetzij een werkdadig of afgezonderd leven leidende, vereenigen met godsdienstig gestemde harten en dankbaar jegens den Almagtigen God voor het behoud der vrijheid en des geluk dezes lands, in opregte en vurige gebeden, dat deze in bewaring gelegde documenten, de muren en gewelven, de dommen en torens, de pilaren en kapiteelen, die er nu over zullen worden opgerigt, voor altijd mogen bestaan.

„God behoede de Vereenigde Staten van Amerika.

„*Daniël Webster*, sec. van staat."

— Den 6sten Julij is te New-York aangekomen het barkschip *Factory*, van Rotterdam, met 90 passagiers, en den 10den dito het schip *Rijn*, 36 dagen van Rotterdam, met 271 passagiers.

De volgende tabel toont het aantal passagiers aan, die gedurende de maand Junij te New-York zijn aangeland:

Britsche havens	21,596	Antwerpen	1,247
Fransche dito	3,564	Amsterdam	217
Bremen	2,738	Rotterdam	454
Hamburg	1,069	Dordrecht	161
Chagres	1,692	Andere havens	282
Noorwegen	276		
		Zamen......	33,296;

van deze waren 24,000 tusschendeks-passagiers.

Acht honderd tweeëndertig van Nederland alleen!

— Eindelijk is door het stedelijk bestuur van New-York eene voorzorg genomen, welke landverhuizers voor runners en makelaars beschutten zal. De mayor heeft eene committée benoemd, dat zich, vergezeld van twee fiksche policie-dienaren, aan boord van elk binnenkomend landverhuizersschip begeven moet, om de passagiers voor de makelaars en kosthuisagenten te behoeden en hun de noodige informatiën te geven.

— Een bakker in Buffalo, *Spencer* genoemd, heeft welligt een der grootste brooden gebakken, die althans in Amerika zijn gezien geworden. Voor het groote feestmaal te Dunkirk (Duinkerk), bij de opening van den Erie Spoorweg, bezorgde hij den feestgasten vier groote brooden, van welke een 298 ponden woog, 9 voeten lang, 22 duimen breed en 10 duimen dik was, en anderhalve barrel meel inhield. De drie andere wogen elk ongeveer 280 ponden.

ITALIE.

De strenge maatregelen, in Italië genomen, zijn het gevolg eener ontdekte zamenzwering, welke niets minder ten doel had dan den Keizer en de Oostenrijksche officieren op éénen nacht te vermoorden, bij gelegenheid zijner reis in Italië. Er waren ruim 100 zamengezworenen. Zij zijn allen gearresteerd; een te Venetië, 25 te Verona, 37 te Brescia en de overigen te Bologna. Men had dit plan ontdekt bij gelegenheid dat de papieren eens plotseling te Venetië overleden edelmans werden onderzocht. Dagelijks werden nog in de verschillende steden huiszoekingen en arrestatiën gedaan. In Milaan werd de staat van beleg streng gehandhaafd en dagelijks hadden executiën plaats.

[*Bijzondere Berigten* omtrent den tegenwoordigen staat van zaken in Italië, behelzen het volgende:

„In Italië gaan thans dingen om, die bijna nog verwonderlijker dan gevaarlijk zijn, en die de vinding van een' romanschrijver alle eer zouden aandoen. Te Rome, — zoo leest men in een geacht Engelsch dagblad, — bestaan *drie* regeringen, waarvan de vreemdeling even veel te lijden heeft: de Pauselijke, de Fransche en de „*onzigtbare Regering.*" De laatste is de magtigste van de drie, en heerscht van de Alpen tot aan de grenzen van Napels. Dit veemgericht onderscheidt zich van het Carbonarismus en andere zamenzweringen van vroegeren tijd dáárdoor, dat het 't geheele volk schijnt te omvatten. Men spreekt van die „onzigtbare regering" met grootere achting, dan in Engeland van het Lagerhuis, of in Frankrijk van de Assemblée nationale.

Zij bestaat sedert maanden en vindt overal blinde aanhangers. Zij houdt het niet meer voor noodzakelijk, haren wil door aanplakking bekend te maken, want iedereen doet van zelf zijn best, om dien te weten te komen. Onder 4 Italianen staan 3 in hare dienst. Zij heeft hare schatkist, hare ontvangers van belastingen, haar leger en policie. Men vindt hare geheime agenten op alle landsbureaux, op de post, in het leger en zelfs in de antichambre van het vatikaan. Hare geheime pers verspreidt duizende vlugschriften „met dezelfde regelmatigheid onder het publiek, met welke de uitgifte van een Londensch dagblad plaats vindt"; desniettegenstaande is nog nimmer een geheime drukpers, nimmer een drukker, zetter, schrijver of verspreider betrapt geworden. De officiële ambtenaren kunnen geene gevangenneming bewerkstelligen, wanneer daartoe zelfs maar eenige uren van te voren besloten is; er werd geene aangifte gedaan, of de Geheime Regering is er van bewust. Toen de kardinaal *Antonelli* onlangs aan 't hoofd der policie zijn misnoegen te kennen gaf over diens onbekwaamheid, zou deze geantwoord hebben: „Vroeger hielden *wij* 't oog op de liberalen, thans worden wij door *hen* in 't oog gehouden." "]

DUITSCHLAND.

WEENEN, 10 Augustus.

Men zegt, dat de hoogleeraar *Bonitz* en zijne protestantsche ambtgenooten, ten gevolge de ministeriële weigering om den eerstgemelden als rector der akademie (waartoe hij door zijne ambtgenooten gekozen was) te erkennen, hun ambt zullen nederleggen.

— Aan de Protestantsche inrigtingen van hooger onderwijs in Hongarije is, voor het volgende schooljaar het regt van openbare instellingen ontnomen, zoodat de Protestantsche bevolking van Hongarije, 2,139,510 zielen sterk, aldaar geene openbare instellingen voor hooger onderwijs meer hebben zal.

FRANKFORT, 10 Augustus.

De berigten omtrent de overstroomingen blijven treurig. In Wurtemberg wordt de schade op 1000 millioen guldens begroot; een gedeelte der stad Munchen stond onder water; men vreesde voor Wurtzburg en Bamberg. Op verscheidene plaatsen is de dienst der poorwegen gestaakt en vele personen zijn omgekomen.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 10 Augustus.

Ten einde genoegen te geven aan den handdelsstand, heeft H. M. de Koningin onlangs gelast, dat voortaan de leveranciers binnen drie maanden na de levering der goederen zullen moeten voldaan worden. De hooge aristocratie heeft dit voorbeeld reeds gevolgd en deze heilzame gewoonte begint overal te Londen ingang te vinden; de verschillende takken van den kleinhandel zijn uitermate verblijd, dat het hof door dezen maatregel groote verligting in hun bedrijf heeft verschaft.

— Het demokratisch comité te Londen heeft een nieuw manifest opzigtens Italië uitgevaardigd. Het resumeert zich alzoo: Geen Paus meer! Geen Koningen meer! Geen republikeinsch of koninklijk federalismus meer! maar homogeniteit, zamenwerking, algeheele, volledige en volstrekte staatkundige éénheid voor Italië.

— De *Times* wil weten, dat de Regering de Katholijke prelaten, ondanks de titel-wet, niet bemoeijelijken zal, zoolang deze zich blijven bepalen tot bloot geestelijke verrigtingen, die tot de uitoefening der Katholijke godsdienst noodzakelijk vereischt worden.

— In Ierland is geen spoor van ziekte in de aardappelen te ontdekken; de kwaliteit is allezins voldoende en de aanvoer zoo overgroot, dat de consumtie van maïs grootendeels afgenomen is. In Engeland zijn hier en daar eenige slechte aardappelen gevonden, zoo als ieder jaar te voren, maar zij beloven eveneens in overvloed en goed te worden.

— In het laatst der maand Mei heeft langs de kust van Peru een verschrikkelijk natuurverschijnsel zich vertoond. Op den 23sten dier maand verhief zich tusschen de havens van Truxillo en Payta eene ontzettend groote waterhoos, die een aanzienlijken afstand doorliep en alles op haren weg vernielde. Schepen werden door de ontzettende zuigkracht van het natuurverschijnsel uit de zee opgeligt en een eind verder nedergeplofd, waar ze zonken en niet weder te voorschijn kwamen. De oorlogsbrik *Enterprise* naderde de hoos op ongeveer 900 mètres en loste er verscheidene kanonschoten op, die het watergevaarte gelukkiglijk deden instorten. Sedert de verschrikkelijke hoos van 1782, die langs de kusten van Cuba geweldige verwoestingen had aangerigt, heeft men geene dergelijke gezien.

FRANKRIJK.

PARIJS, 10 Augustus.

In de hoofdstad is thans alles stil. De meeste leden der Wetgevende Vergadering maken van de prorogatie gebruik om Parijs te verlaten en zich door een reisje eenigzins te ontspannen.

De commissie van toezigt door de Montagne benoemd om gedurende de schorsing te Parijs te blijven, ten einde in gezamenlijk overleg voor de belangen des volks en der partij te waken, bestaat uit leden, die zich daartoe vrijwillig aangeboden hebben, waaronder de heeren *E. de Girardin*, *Victor Hugo*, *Lagrange* en *Carnot*.

— Het geschil over het eigendom van sommige Heilige plaatsen, waardoor eenige verkoeling is ontstaan tusschen Frankrijk en de Verhevene Porte, zou weldra op eene gunstige wijze geschikt worden, ten gevolge der bemoeijingen van den heer *de Lavalette*, die aan de Porte moet gevraagd hebben of zij het verdrag nopens het H. graf van het jaar 1740 voor geldig en verpligtend hield; daar de Porte zulks op den meest bevestigenden toon beantwoordde, bleven slechts eenige ondergeschikte punten tot regeling over, hetgeen aan eene speciale commissie zou worden opgedragen.

— In de Tuilleriën is een groot aantal arbeiders bezig met de vernieuwing van de aarde in de bakken van de Oranjeboomen. Deze bewerking wordt om de twintig jaren herhaald; de drie eerstvolgende jaren schijnen zij dien ten gevolge te kwijnen, maar daarna herhalen zij zich, schoon en krachtig en bloeijen rijkelijk. Men schrijft aan deze vernieuwing der voedende aarde de voortreffelijkheid en hoogen ouderdom der Oranjeboomen in de Tuilleriën toe, waar de jongste stammen 300 en de oudste 700 jaren bereikt hebben. (?)

— In October zullen hier twee groote dagbladen verschijnen. Het eerste staat onder redactie van het Europeesch centraal comité te Londen, zal heeten *la République Universelle* en ook een' Duitschen en Italiaanschen tekst hebben. Men zal er Duitschland en Italië mede overstroomen, en de kosten daarvan welligt vinden — uit de leening van *Mazzini*?

Het andere zou worden genoemd het *Journal des Elections* en mede in dienst staan van de republikeinsche partij. Zoo wordt een wel georganiseerde socialistische veldtogt ondernomen. Gelukkig dat men het weet en dus waken kan.

— De Engelsche gezant, de markies *van Normanby*, heeft, namens de commissie voor de tentoonstelling, eene schriftelijke dankbetuiging aan den minister van binnenlandsche zaken gezonden, waarin hulde wordt gebragt aan den President der republiek, aan de leden van zijn bestuur, aan den prefect der Seine, aan den raad der stad Parijs, enz. enz., voor de beleefdheden te Parijs aan genoemde commissie bewezen.

— Te Lorient zullen den 14den, aan boord van een stoomvaartuig van 120 paardenkracht, proeven genomen worden met eene machine, die door stoom van chloroforme in beweging zal gebragt worden.

— Woensdag j.l. heeft te Arras in een gedeelte der citadel eene ontploffing plaats gehad, waarbij 9 artilleristen het leven hebben verloren en 6 andere zeer zwaar zijn gekwetst. Slechts 8 der in het gebouw aanwezige krijgslieden hebben zich bij tijds kunnen redden. Het onheil is veroorzaakt door eene hoeveelheid chloor-potasch, welke door de zomerhitte in brand is geraakt en het vuur heeft medegedeeld aan eenige groote stukken vuurwerk.

BELGIE.

BRUSSEL, 11 Augustus.

Alhier is aangekomen eene commissie van leden der Wetgevende Vergadering van Frankrijk, belast met het onderzoek aangaande de slagterij. Van hier begeeft zich de commissie naar Nederland.

— Omtrent den oogst verneemt men het volgende: Koolzaad zal een' gewonen oogst opleveren; het vlas laat niets te wenschen over; het voer lijdt veel van de droogte; de haver zal slechts een' halven oogst opbrengen, even als de gerst. Van tarwe en rogge zal men een' gewonen oogst hebben.

— Men verneemt, dat op den 19den Augustus door de Vlaamsch letterkundige genootschappen aan *Hendrik Conscience* een gouden eerebeker zal worden aangeboden, ter waarde van 12,000 *francs*.

— Van de algemeene statistiek des rijks, waarvan de uitgave in 1846 begonnen is, en welke zes zware boekdeelen in groot kwarto uitmaakt en den lande meer dan 500,000 fr. kost, is thans weder een boekdeel in het licht gekomen, bevattende de opgaven betrekkelijk de *Nijverheid*.

— Het schijnt, dat de Belgische regering zeer genegen is, om zich met de Nederlandsche te verstaan, ten aanzien van de regeling der handelsaangelegenheden en het daarstellen van een verbeterd onderling verkeer, door middel van ijzerbanen en posterijen.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 12 Augustus.

Gisteren heeft alhier de voorloopige bijeenkomst plaats gehad van fabrikanten en werkbazen, ten gevolge van de uitnoodiging der heeren *E. v. Beek* en *F. F. Maywald*, te Leerdam. De heer *van Beek* nam het woord, en zeide, dat toen zij de eerste uitnoodiging tot deze bijeenkomst deden, zij voorzeker op zulk een talrijk gehoor niet gerekend hadden.

Na het hoofddoel dezer vereeniging (de behartiging van de algemeene belangen der nijverheid) uiteengezet te hebben, noodigde de heer *van Beek*, doordrongen van het groote gewigt der zaak en achtende zich niet geroepen om de leiding dezer vergadering op zich te nemen, daartoe den heer *Hermans* uit.

De heer *Hermans* voldeed aan deze uitnoodiging, sprak de vergadering mede hartelijk toe, en verzocht den heer *Nieuwergeld* voorloopig de functiën van secretaris op zich te nemen, hetgeen door dezen werd aangenomen.

Na het voorlezen der presentielijst, zijn de punten, die door het voorloopig bestuur opgemaakt waren, aan de vergadering voorgedragen en door den president in omvraag gebragt. Deze acht punten behelsden alléén datgene, hetwelk noodzakelijk was, om eene vereeniging tot stand te brengen. Daarna is men tot het benoemen der commissie tot opstelling der statuten overgegaan.

Bij de eerste vrije stemming bekwamen de heeren *Hermans*, rijtuigfabrikant, en *Ph. de Meijer*, hof goud- en zilversmid, de volstrekte meerderheid; bij eene definitive herstemming kregen de heeren *E. van Beek*, zadelmaker, *F. F. Maywald*, loodgieter, *J. W. Schaap*, architect en timmerman, *C. D. van Schauwenburg*, schilder, en *K. Spruyt*, molenmaker, de meeste stemmen. Zij hebben zich allen die benoeming laten welgevallen.

De president gaf nu berigt, dat er eenige stukken waren ingekomen, doch dat die heden niet konden ter tafel gebragt worden, en sloot daarop de vergadering, aangezien niemand het woord meer verlangde.

De talrijke opkomst, zoowel van buiten de stad als van inwoners van 's Gravenhage, doet eene spoedige uitbreiding over geheel Nederland verwachten van eene vereeniging, die bij gepaste leiding en voortzetting niet dan heilzame vruchten kan dragen.

AMSTERDAM, 12 Augustus.

Gisteren is de door den raad van Amsterdam benoemde commissie tot onderzoek naar de mogelijkheid van het graven eens kanaals, enz., verbindende het IJ met de Noordzee, werkzaam geweest, en heeft met zeer veel naauwkeurigheid en belangstelling de gronden en duinen, waardoor dit kanaal zou moeten loopen, in de nabijheid van Wijk-aan-Zee, alsmede het strand en de daar voor liggende banken, onderzocht.

— Men weet, dat de Nederl. vice-consul te Smirna, de heer *Richard v. Lennep*, onlangs in de nabijheid van zijn landgoed door vier personen overvallen, naar het gebergte gevoerd en niet eer ontslagen was, dan nadat hij een losgeld van 50,000 piasters had geleverd. Thans verneemt men, dat de aldaar residerende consuls zich tot hunne ambassades te Konstantinopel hebben gewend, om bij de Porte te doen aandringen, dat niet slechts aan den heer *v. Lennep* de afgeperste som geld worde teruggegeven, maar ook maatregelen getroffen worden, om de personen en den eigendom der Europeanen te beschermen, want dat men in het tegenovergestelde geval tot dit einde Europesche krijgsmagt zoude bezigen.

— Heden morgen hield de maatschappij: *Tot nut van 't Algemeen* hare 67ste jaarlijksche algemeene vergadering, in het kerkgebouw der Doopsgezinde gemeente alhier.

Bij afwezigheid van den vroeger benoemden algemeenen voorzitter, den heer mr. *D. A. Portielje*, door ongesteldheid in de vervulling zijner taak verhinderd, trad de mede-hoofdbestuurder *S. Muller* als voorzitter op en begon de werkzaamheden met eene door eerstgenoemden heer vervaardigde rede, waarbij de spreker een' *blik* wierp *op het verleden, het tegenwoordige en de toekomst der maatschappij*: Tot Nut van 't Algemeen.

Na deze rede ontving de bekroonde schrijver, de heer *S. Blaupot ten Cate*, uit handen van den voorzitter, den in het verleden jaar hem toegewezen eereprijs, en beantwoordde op gepaste wijze de aan hem gerigte toespraak.

Daarop deed het hoofdbestuur, bij monde van den algemeenen secretaris, verslag van den staat en de werkzaamheden der maatschappij, waaraan wij de navolgende punten ontleenen:

Bij behoud der bestaande, is bovendien de lijst der departementen met 5 vermeerderd, als:

Veendam (Groningen)	opgerigt 31 Oct. 1850,	met 61	leden
Krimpen a/d Lek (Zd.-Holland)	16 Dec. „	„ 30	„
Oosterhout, *c. a.* (Nd.-Brabant)	1 Jan. 1851 „	„ 29	„
Muntendam (Groningen)	2 Julij „	„ 18	„

Samarang (in Ned. Indië) tellende voorshands 24 leden, doch waarvan het tijdstip van oprigting, enz. alsnog wordt te gemoet gezien. Bij gevolg bestaat alsnu de maatschappij uit 294 afdeelingen, bevattende te zamen 14072 zoo gewone als honoraire leden; waardoor zij eene vroeger nooit gekende hoogte heeft bereikt.

Door de beide schrijvers, die de bezorging van eene *Handleiding voor Zieken-verpleging* en van een *Geschrift over de ontwikkeling van het kind* op zich hadden genomen, is op nieuw eenig uitstel voor de voltooijing van hunnen arbeid verzocht.

Van het *Natuurkundig Schoolboek* zijn de laatste bladen afgedrukt, waardoor het lang verbeide werk weldra aan de departementen zal kunnen worden afgezonden.

De in 't verleden jaar bekroonde prijsverhandeling over het *Armwezen* is laatstelijk aan de leden uitgereikt en in den handel verkrijgbaar gesteld.

Als schrijver van het prijsantwoord, waaraan het accessit van dezelfde verhandeling is toegewezen, heeft zich bekend gemaakt de heer *J. van Konijnenburg C.z.*, te Frederiks-oord.

Voor de zaak van het *lager onderwijs* is het hoofdbestuur met gelijke belangstelling als vroeger werkzaam geweest en gaat het inmiddels voort der zake nuttige kennis en wetenswaardige bijzonderheden te verzamelen en die wederkeerig aan anderen mede te deelen.

Overeenkomstig de daarvoor bestaande bepalingen, zijn in 't afgeloopen jaar aan 69 personen eereblijken toegekend, als belooning voor het verrigten van edelmoedige bedrijven.

Het besluit der algemeene vergadering 1849, betreffende de normaal-inrigtingen voor gymnastie, is thans geheel ten uitvoer gelegd. De departementen Amsterdam, Rotterdam, Arnhem, Zwolle, Leeuwarden en Groningen hebben krachtdadig de zaak ondernomen. Ook bij sommige andere departementen houden zich er mede bezig. De berigten dienaangaande wettigen de verwachting, dat de maatschappij hare poging ook in dit opzigt met gewenscht gevolg bekroond zal zien.

Op de prijsstoffe no. 3, *over den omgang en behandeling van dienstbaren*, waren ingekomen *vier* antwoorden, waarvan no. 4, geteekend „*Werpt den balk uit uw oog*," enz.

de bekrooning op zich heeft mogen vereenigen. Bij de opening van het hiertoe behoorende naambriefje, deed zich als schrijfster van dit prijsantwoord kennen mejufvrouw *Elise Schiötling*, schrijfster van *Hermine* en verschillende andere geschriften, woonachtig te Breda.

— *Van den 13den.* Heden ochtend te 10½ uur werden door de algemeene vergadering der maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen* de verdere werkzaamheden voortgezet. Onder anderen werd het voorstel, strekkende tot magtiging aan het hoofdbestuur, om eene volks-encyclopaedie te doen vervaardigen, bij acclamatie aangenomen.

Het voorstel betreffende de prijsvragen, werd zonder discussie, bij acclamatie, aangenomen.

Nadat ten slotte van wege een der departementen dank was toegebragt aan de beide mede-hoofdbestuurders, voor de wijze, waarop zij de beraadslagingen der vergaderingen hadden geleid, sloot de fungerende president deze 67ste algemeene vergadering met eene gepaste toespraak.

'sHERTOGENBOSCH, 11 Augustus.

Naar wij vernemen, is de bakker *C.*, te Dinter, dezer dagen overleden aan de gevolgen van een 6tal wonden, welke hij door den zwaren hagelslag van den 29sten Julij, om zijn kind voor denzelven te beveiligen, op het hoofd had bekomen.

GORINCHEM, 11 Augustus.

Dat men niet te voorzigtig kan zijn met lucifers, is dezen morgen weder, op eene hoogst bedroevende wijze, binnen deze stad gebleken. Een meisje van drie jaren wist, zonder dat men het bemerkte, een doosje met die voorwerpen, waaruit men er zoo even een gebruikt had, van de tafel weg te nemen en verwijderde zich daarmede in een belendend kabinetje; kort daarna hoorde de moeder een geweldig gegil, en toen zij er op aansnelde, stond hare lieveling in laaije vlam. Het meisje is zoo deerlijk gebrand, dat men voor haar leven vreest.

ZWOLLE, 11 Augustus.

J.l. Zaturdag was er ter gelegenheid van het verblijf van Z. Exc. den minister van binnenl. zaken alhier een diner bij den commissaris des Konings, waarop een aanzienlijk getal gasten was genoodigd. Eene sierlijke en hartelijke toast van den commissaris des Konings op den minister werd door dezen onmiddellijk beantwoord met een echt constitutionelen en warmen dronk op Z. M. onzen geëerbiedigden en beminden Koning. Nog werden een aantal toasten ingesteld door verschillende gasten, waaronder die van Z. Exc. op deze zijne geboortestad, waar hij de assche zijner ouderen terugvond, op allen eenen diepen indruk maakte. — „Des avonds — zoo luidt het berigt dienaangaande in de *Prov. Ov.* en *Zwol. Ct.* — bragten de leden der burger-societeit *de Harmonie* eene serenade bij fakkellicht aan den grooten staatsman, die de tegenwoordige orde van zaken in het vaderland heeft in het leven geroepen, waarbij vooral de middenklasse der bevolking het meeste belang had, ten einde in de verkrijging van regten en vrijheden, haar te lang door eene verouderde staatkunde onthouden, de middelen te vinden, om zich vrij te kunnen ontwikkelen, zoowel door haren invloed op de vertegenwoordiging des lands, der provincie en der gemeente, als door de erkenning van die beginselen van vrijheid, die in toepassing van lieverlede moeten leiden tot eene ruime en onbelemmerde ontwikkeling van eigen krachten. Drie der bestuurders van die societeit, de heeren *L. N. Schuurman*, *H. Krooneman* en *J. D. van Ketwich Verschuur*, bragten aan Z. Exc. in genoemden zin de gevoelens van hulde en dankbaarheid over van de leden, met hunne beste wenschen voor hem zelven en het vaderland, dat onder de regering van een' Koning, die zoodanige beginselen in zijn ministerie huldigde, ongetwijfeld tot een hooger trap van welvaart en bloei moest geraken.

„Op de minzaamste en hartelijkste wijze werd deze hulde door Z Exc. ontvangen en beantwoord: hij gevoelde zich uitstekend gelukkig in de stad, waar hij was geboren en tot zekeren leeftijd was opgevoed, met zoo veel deelneming te worden ontvangen; hij zag daarin een tegenbewijs van de meening van sommigen, dat de staatkundige werkkring altijd eene ondankbare taak zoude zijn, en de dag van heden telde hij ook daarom onder de gelukkigste zijns levens; bij had steeds de overtuiging gehad, dat handel en nijverheid opbeuring behoefden, en dat daartoe slechts vrijheid noodig was, omdat zij in zich zelven kracht genoeg bezaten om, na de opheffing van noodelooze en schadelijke belemmeringen, tot voldoenden bloei en ontwikkeling te geraken; en dit was ook de grens van de taak der regering, die door de wetgeving slechts kon beginnen, wat de natie zelf moest opbouwen en voltooijen, enz. enz."

Zondag heeft Z. Exc., begeleid door den commissaris des Konings en den hoofd-ingenieur, de Dedemsvaart en de Ommerschans bezocht, en zal, naar men verneemt heden nog eenige merkwaardigheden in deze stad en omstreken gaan zien, en daarna morgen zijne reis naar Drenthe, Groningen en Friesland vervolgen.

Eergisteren reeds is eene commissie uit de binnenschipperij, het Zwolsche diep bevarende, bij Z. Exc. den minister van binnenl. zaken ten gehoore toegelaten; deze commissie heeft verzocht: 1) dat het Z. Exc. mogte behagen, te gelasten, dat er door deskundigen, bijgestaan door ervarene schippers, een onderzoek worde gedaan, hoedanig de toestand van het Zwolsche diep, vroeger, dat is voor de bekribbing, was; 2) dat, wanneer na verloop der twee proefjaren, van enkele vaartuigen nog weder eenigen tol mogt worden geheven, dit nimmer anders geschieden mogt dan naar derzelver diepgang; en 3) dat de afsluiting van het vaarwater bij Genemuiden, zulk een groot ongerijf daarstellende, toch ten spoedigste mogt worden opgeruimd. Z. Exc. heeft hun minzaam geantwoord, dat hij een en ander in gedachten zoude houden.

[Dingsdag zou Z. Exc. naar de provincie Drenthe vertrekken, zich aldaar 2 dagen ophouden, ten einde vervolgens Groningen en Friesland te bezoeken, en in de twee laatste provinciën elk 4 dagen te vertoeven.]

ROTTERDAM, 12 Augustus.

Een zekere korenverschieter *v. L.*, alhier, maakte de zonderlinge weddingschap om eene muis levende den kop af te bijten; de muis was echter te gaauw en schoot in des mans keel; het diertje schijnt van daar in de ingewanden geraakt te zijn en heeft dien ongelukkige inwendig zoo beschadigd, dat deze roekelooze ten gevolge daarvan is gestorven.

LEIDEN, 12 Augustus.

L.l. Zondag nacht te half twaalf, barstte hier een zware brand uit in de fabrijk van dekens, duffels en baaijen, benevens stoom-spinnerij en vollerij van den heer *J. H. v. Wensen*, op de Heerengracht, waarschijnlijk door het broeijen van wol ontstaan, welke brand in weinige oogenblikken zoodanig toenam, dat te half één het gansche voor weinige jaren geheel nieuw gezette gebouw, welks drie verdiepingen hooge voorgevel 34 ramen en twee deuren bevatte, ten eenenmale uitbrandde, zoodat er niets dan het muur- en ijzerwerk overbleef.

Verre in den omtrek der stad was de hoog opgaande vuur- en rookkolom te zien. Gelukkig heeft windstilte de onvermoeide pogingen van onze voortreffelijke brandweer begunstigd, waardoor het boven alle verwachting gelukt is, zelfs de allernaast belendende panden, vooral de onder den wind gelegene brouwerij, bijna onbeschadigd te bewaren. De fabrijk was tegen brandschade verzekerd.

KAMPEN, 12 Augustus.

Het instructie-bataljon ligt nu grootendeels gekampeerd op den Zandberg, alwaar ruim 50 tenten zijn opgeslagen. De vreemdheid dezer vertooning, gepaard met het schoonste zomerweer, lokt dagelijks een stroom van wandelaars derwaarts, zijnde het kamp niet verder dan een kwart uurs van de stad verwijderd.

Oude lieden herinneren zich een dergelijke kamp op dezelfde plaats, van A°. 1784 of 1785, toen de generaal *Snoeckaert* het garnizoen kommandeerde.

Men verneemt, dat Z. M. binnen kort alhier verwacht wordt, om eene inspectie te houden over het gecampeerde instructie-bataljon.

Van den 13den. Gisteren arriveerde alhier Zijne Excellentie de minister van oorlog. Z. Exc. heeft het kamp bezocht, en zal morgen weder vertrekken.

VOLLENHOVE, 7 Augustus.

In het aangrenzend ambt Vollenhove had dezer dagen een even lagchenswaardig als vreemdsoortig voorval plaats. Een inwoner onzer gemeente, aldaar den weg passerende, werd plotseling door een stortregen overvallen, en nam de wijk in een nabijgelegen boeren huis.

Naauwelijks heeft hij zich op den stoel neergezet, hem door den herbergzamen landman aangeboden, of hij blikt onwillekeurig naar den zolder, en nu ontwaart zijn oog een voorwerp, welks aanschouwing hem niet slechts in hooge mate doet ontstellen, maar ook in een oogwenk sprakeloos doet vlugten.

De boer en diens gezin weten van deze raadselachtige verdwijning zich geen denkbeeld te vormen. Weldra echter wordt hun de zaak ontknoopt door hunne naburen, die van het gebeurde kennis hadden bekomen, door middel van den angstigen vlugteling zelven. De zaak was deze:

De goede man hield zich onbetwistbaar overtuigd, dat hij ten huize van den boer een zelfmoord had ontdekt, door middel van ophanging gepleegd, waarvan alsnog het zigtbaar bewijs aan den zolder voorhanden, en hij gewis de eerste getuige was geweest. Thans verdween alle schrik en verbazing, en maakte plaats voor hartelijke lachlust. Dit boerengezin namelijk had de zonderlinge gewoonte, om bij het maken van bloedworst niet slechts darmen en zakjes te bezigen, maar ook de in het huisgezin versletene en onbruikbare kousen met die specie te vullen (!!); en zoo had zulks ook nu met een tweetal volslagen mannen-kousen plaats gehad, en waren deze aan den zolder opgehangen. Deze twee beenen, in een eenigzins duisteren hoek hangende, maakten de schrik des bezoekers uit. (*Steenw. Ct.*)

LEEUWARDEN, 13 Augustus.

Morgen wordt door de Staten dezer provincie aan den heer Commissaris des Konings een diner in het logement *de Phoenix* aangeboden. De Staten waren laatstelijk achtereenvolgende bij Z.H.E.G. te dineren geweest.

ASSEN, 11 Augustus.

Z. Exc. de minister van binnenl. zaken wordt op deszelfs rondreis door de noordelijke provinciën des rijks Dingsdag middag ter dezer stede verwacht en zal waarschijnlijk de koloniale stichtingen der Maatschappij van Weldadigheid te Veenhuizen bezoeken.

— De arrond.-regtbank alhier heeft eergisteren uitspraak gedaan in eene alhier zeldzame zaak. Twee jongelieden, wars om steeds uitheemsche modes na te volgen, wandelden in het *Paradijs-kostuum* langs den openbaren weg, waardoor zij veel opziens baarden. De regtbank echter was met deze mode niet zeer ingenomen, bestempelde haar met den naam van *schending der eerbaarheid*, en was van oordeel, den beide jongelieden eenige gevangenisstraf en geldboeten te moeten opleggen. Welligt besteden zij dezen tijd, om eene nieuwe meer voegzame mode uit te denken.

SMILDE, 12 Augustus.

Heden namiddag zullen de commissarissen der schipperij, voor deze plaats en overige schippers in dit gewest, zich naar Assen begeven, ten einde audientie te verkrijgen bij Z. Exc. den minister van binnenl. zaken, wiens komst men heden aldaar te gemoet ziet, om over de bekende tol-kwestie op het Zwolsche Diep te raadplegen.

GRONINGEN, 14 Augustus.

Naar men verneemt zal Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken aanstaanden Zaturdag alhier arriveren, komende van Winschoten, werwaarts Z. Exc. van Assen zou vertrekken. Wij vernemen verder, dat Zondag aanstaande ten huize van den heer Commissaris des Konings alhier ter dier gelegenheid een diner zal plaats hebben.

— De kiesvereeniging *Neêrlands Heil* heeft in hare vergadering van den 2den en 13den dezer maand de onderstaande heeren, wier namen alphabetisch gesteld zijn, tot kandidaten voor het lidmaatschap van den gemeenteraad der stad Groningen gekozen:

Mr. *M. Backer.*	Mr. *T. J. van Iddekinge.*
Mr. *P. W v. Heijningen Bosch.*	Mr. *G. W. H.* baron *v. Imhoff.*
G. van Calcar, Jr.	*J W. C.* baron *van Ittersum.*
Mr. *J. J. Cremers.*	Mr. *L. Bothenius Lohman.*
J. Th. Doornbosch.	*Jan Meijer.*
J. A. Eberwein.	Mr. *A. Oudeman.*
Prof. *J. Baart de la Faille.*	Mr. *J. W. Quintus.*
Mr. *H. O. Feith.*	*J. Slot.*
H. W. van Giffen.	*J. J. Sormani.*
Mr. *E. J. Thomassen à Thuessink van der Hoop.*	Dr. *G. Acker Stratingh.*
	Mr. *H. J. Trip.*
Dk. van Houten.	*W. W. Wouters.*

De kiesvereeniging *Pro Patria* heeft, in hare vergadering van den 13den Augustus j.l., de navolgende alphabetische lijst van personen opgemaakt, ten einde daaruit in eene volgende vergadering een 23tal tot kandidaten als leden van den stedelijken raad te kiezen:

Mr. *M. Backer.*	*F. Hesselink.*
Mr. *T. J. Ten Berge.*	Mr. *G. W. H.* baron *v. Imhoff.*
Mr. *P. W. v. Heijningen Bosch.*	*J. W. C.* baron *v. Ittersum.*
A. van Calcar.	Mr. *L. Bothenius Lohman.*
G. van Calcar, Jr.	Mr. *M. A. de Savornin Lohman.*
J. Cardinaal.	*J. Meijer.*
Mr. *J. J. Cremers.*	*W. F. Mulder.*
H. Beekhuis Damsté.	Mr. *C. M. Nap.*
J. Th. Doornbosch.	*H. B. Onnes.*
Mr. *E. Dull.*	Mr. *A. Oudeman.*
J. A. Eberwein.	Mr. *J. W. Quintus.*
Mr. *E. van Eerde.*	Mr. *I. L. Schaap.*
J. Baart de la Faille.	*J. Slot.*
P. L. Folmer.	*A. R. Sormani.*
Mr. *J. H. Geertsema, Cz.*	*J. J. Sormani.*
Mr. *H. van Giffen.*	*G. Acker Stratingh.*
H. W. van Giffen.	*A. Upmeijer.*
J. A. van Hasselt.	Mr. *B. Wichers.*
J. C. van Hasselt.	*W. W. Wouters.*
Jan Hesselink.	*A. Zeper.*

— Bij besluit van den 8sten Augustus j.l., no. 43, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, ter vervulling der vacature in de faculteit van wis- en natuurkunde bij de hoogeschool te Groningen, ontstaan door het overlijden van den hoogleeraar Th. van Swinderen, te benoemen den heer dr. P. J. van Kerckhoff, professor in de natuur- en scheikunde aan het athenaeum te Maastricht.

— Op den 23sten dezer zullen alhier arriveren een 20tal en den daaraanvolgenden dag omstreeks 125 miliciens van het 7de regement infanterie, in garnizoen te Breda en alle behoorende in deze provincie.

— Maandag avond te acht uur begaven zich een viertal schrijnwerkersknechten, alle in dienst bij den heer Kuhn, in de Poelestraat alhier, naar de nieuwe zweminrigting buiten de Heerepoort, ten einde zich door baden te verfrisschen. Terwijl drie hunner reeds weder aan het kleeden waren, was een hunner nog te water, die, zoo als men vooronderstelt, zeker niet heeft kunnen zwemmen, want naauwelijks te ver in de diepte gegaan zijnde, zonk de ongelukkige oogenblikkelijk, en het is niet mogen gelukken hem te redden. Te tien uur des avonds heeft men zijn lijk teruggevonden. De verdronkene heet Robert Artur Crone, van Grimma, in Saksen, 23 jaren oud, had sedert vijf jaren gereisd en is den 1sten Augustus alhier gearriveerd, met het doel om zich hier verder te bekwamen.

— Den verwersknecht F. J. Cio, wonende in de Raamstraat alhier, gisteren middag op eene achtentwintig treê hooge ladder staande te verwen aan een huis in de Oude Boteringestraat, overkwam het ongeluk, dat de ladder brak, ten gevolge waarvan hij naar beneden stortte en daardoor het regterbeen heeft gebroken.

— Jacob Douwes, barbier, wonende in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat, Dingsdag middag te vijf uur bijlangs de Kruidlaan gaande, ontdekte tot zijne niet geringe verwondering in de daar aanwezige sloot met loopend water een kind, dat drijvende was. Oogenblikkelijk haalde hij hetzelve uit het water en bragt het aan de aldaar digtbij wonende ouders terug; het was een jongetje van slechts ruim één jaar oud. Zeer waarschijnlijk zoude het kind zijn omgekomen, zoo nietgenoemde persoon het onheil toevallig had opgemerkt.

— Door burgemeester en wethouders der gemeente *Noorddijk* is op heden in het gemeentehuis te Oosterhoogebrug, bij enkele inschrijving met geslotene briefjes, aanbesteed: Het in profil brengen van de aardenbaan en het begrinden van dezelve, van de Oosterhoogebrug af aan door Euvelgunne, ter lengte van ongeveer 2300 ellen, met de leverantie van de daartoe benoodigde bouwstoffen. Hierop zijn vier inschrijvingsbiljetten ingekomen, te weten van: T. van der Meer, van Groningen, voor *f* 5399; G. T. Venema, te Bedum, voor *f* 5698; P. Wiersema, van Groningen, voor *f* 5875, en D. Oomkens, te Essen-Bril, gemeente Winschoten, voor *f* 6734.

— Men is te *Onderdendam* voornemens, om op Woensdag den 20sten dezer, het vijftigjarig bestaan van het aldaar gevestigde departement der maatschappij *tot Nut van 't Algemeen*, feestelijk te vieren.

— Men berigt ons, dat Woensdag namiddag onder de gemeente *Winschoten*, zeer subiet is overleden zekere arbeider F. Prak, woonachtig te Winschoten, welke persoon bezig was op het land, en des namiddags dood op het land gevonden werd. Naar men verneemt, wordt dit sterfgeval toegeschreven aan toevallen; althans was die persoon van tijd tot tijd aan toevallen lijdende.

— Wij vernemen, dat onder de gemeente *Winschoten*, en wel in het *Achterhout*, heden nacht brand is ontstaan in de arbeiderswoning van Moorlag. Volgens die voorloopige berigten zoude de geheele inboedel, alsmede eene koe, bij dezen brand zijn omgekomen.

— Onder begunstiging van schoon weder, en ten aanschouwe van eene groote volksmenigte, werd gisteren te *Hoogezand* en *Martenshoek* de geannonceerde harddraverij gehouden. Zes paarden waren voor dezen wedstrijd aangegeven. De prijs, zijnde een briljante zilveren azijnzetter met toebehooren, is behaald door het zwart langstaart merriepaard *de Goede* genoemd, en de premie, zijnde eene dito kristallen suikervaas met zilveren voetstuk en 12 zilveren lepeltjes, is ten deel gevallen aan een zwart witvoet merriepaard, beide toebehoorende aan den heer mr. M. Clant Bindervoet, van Groningen, bereden door den pikeur L. Klamer, van Niekerk.

— De diligence naar Zwolle gisteren avond te elf uur van hier vertrokken en waarin zeven passagiers, was naauwelijks bij Vries, toen zij de naar deze stad terugkeerende nachtdiligence ontmoette, waarin zich insgelijks zeven passagiers bevonden. In het voorbijgaan zijn beide wagens tegen elkander geraakt, waardoor beiden de moer aan een der raderen hebben gebroken, maar doordien de raderen nog bleven staan, niet omgevallen, zoodat men slechts eene vertraging ondervond, doch gelukkig geene ongelukken te betreuren had.

— Ook te *Utrecht* hebben de oud-jagers der Hoogeschool van de jaren 1830 en 1831, dezer dagen eene luisterrijke reunie gehouden. Even als alhier is ook dáár het treffende Koninklijk schrijven ontvangen ter begeleiding van drie statuetten van wijlen Z. M. Willem II.

— Men schrijft uit *Leer* nopens de spoorwegaangelegenheden van Oostfriesland, het volgende: „De werkzaamheden aan den spoorweg zijn in den laatsten tijd op eene verblijdende wijze gevorderd; niet alleen gaan bijna op de geheele streek de werkzaamheden van 't aanleggen der baan ijverig voort, maar men is ook reeds begonnen met het leggen van eenige bruggen. De transportbrug bij Heerenborg is op de beide oevers bijkans afgewerkt en reeds Zaturdag j.l. is men met het bouwen van de brug over de Leda begonnen, als wanneer de eerste balken in den grond geheid werden. Het leggen van die groote brug vereischt zeer vele voorloopige werkzaamheden; onderscheidene gebouwen, als smederijen, werkplaatsen voor timmerlieden, enz., zijn daar reeds op beide oevers van de Leda opgerigt."

Wij zijn verzocht het volgende berigt uit de *Prov. Gron. Courant* over te nemen:

Een hoogstbelangrijk geschrift, gerigt aan de Hervormde gemeente te *'s Gravenhage*, ziet het licht, dank hebbe de vermetele aanval van het Utrechtsche dagblad *de Nederlander* op een' onzer zeer geachte hoogleeraren in de godgeleerdheid.

De hooggeleerde heer P. Hofstede de Groot, afgevaardigde ter synode, had voor ds. Timmers Verhoeven, predikant te *'s Gravenhage*, aldaar eene preekbeurt waargenomen, en bij die gelegenheid eene leerrede gehouden over Mattheus XIX: 20, welke met veel stichting en leering en met groot genoegen door eene zeer talrijke schare toehoorders werd aangehoord. Dit heeft zekere partij, waarvan de aanvoerders te *'s Hage* te huis behooren, gehinderd, en haar orgaan, *de Nederlander*, heeft tegen genoemden hoogleeraar een' uitval durven wagen, die niet alleen hier, maar in ons geheele land verontwaardiging heeft verwekt. Niet, *wat* de hoogbegaafde en welsprekende leeraar heeft gepredikt, maar *dat* hij heeft durven prediken, dat men hem heeft toegelaten te prediken, is hem, en hun, die het niet verhinderden, tot misdaad gerekend. Hoe, een onzer grootste mannen, een leeraar der godsdienst, aan wiens lippen de gemeente met stichting en eerbied geboeid is, telkens, wanneer hij optreedt in de met toehoorders gevulde kerkgebouwen, wiens roem verre verheven is boven de aanvallen van duisterlingen, wordt in een dagblad verguisd en vertrapt? — Wij zijn niet gewoon, ons met godsdienstgeschillen in te laten — maar nu wordt het pligt, den, zoo als het gerucht wil, bekenden, redacteur van dat dagblad, hier uit *Groningen*, dat er trotsch op is den verguisden geleerde en diens ambtgenooten binnen hare muren te bezitten, toe te roepen, dat zijn geschrijf, misschien met eene enkele uitzondering, hier algemeene verontwaardiging verwekt, en slechts strekt om de waarde dier mannen te verhoogen.

De hoogleeraar had op den tegen hem gerigten aanval niet willen antwoorden. „Hoe lang en dikwijls," zegt hij, „ook aangevallen en bijna ter kerk uitgedrongen, hoe zelfs tot in de vergaderzaal der Staten Generaal toe, wegens vermeende onregtzinnigheid in de kerkleer, aangevallen en vertrapt, mijne vrienden en ik hebben bijna altijd gezwegen en niet, dan in den uitersten nood, een woord tot onze verdediging gesproken."

Zelfs had hij er niet aan gedacht, ook nu iets anders te doen, dan te zwijgen. Maar velen te *'s Gravenhage*, oude en nieuwe bekenden en vrienden, die den hoogleeraar met stichting hadden gehoord, vroegen hem: wat leert dan toch die Groninger school? waarom varen sommigen zoo zeer tegen haar uit? en of hij hun dit wel op schrift zou willen geven? Doch ook dit verlangen zou den hoogleeraar niet bewogen hebben. Er komt iets anders bij. Hij ziet, hoe veel onwaarheid er wordt verhaald, hoe groot een wantrouwen wordt gekweekt, hoe tusschen het tarwegraan door onheilige handen onkruid wordt gezaaid en aldus de oogst des Heeren wordt benadeeld. Hij ziet, welk eene schade aan onsterfelijke zielen wordt toegebragt, der Kerk tot nadeel en onzen Heer tot droefheid. Nu mag hij niet langer zwijgen; nu rekent hij, wanneer hij niet spreekt, zijnen pligt te kort te doen.

Dit is de aanleiding tot de uitgave van het bedoelde geschrift, waarvan reeds een tweede druk is verschenen, bij den boekhandelaar Susan, te *'s Gravenhage*, onder den titel: Een woord *aan de Hervormde gemeente te 's Gravenhage over de* Groninger godgeleerden *en hunne bestrijding in de Nederlander*, door P. Hofstede de Groot.

De schrijver beantwoordt in dit werkje op zijne gewone duidelijke en kernachtige, krachtige, doch tevens bescheidene wijze, zoo geheel verschillend van die zijner aanvallers, de twee vragen: *Wat willen de Groninger godgeleerden?* en *waarom worden zij zoo hevig bestreden?* — Wij zullen van den inhoud verder niets mededeelen; ongetwijfeld komt het zoo belangrijke geschrift in handen van duizenden; het zal aan veler weetgierigheid voldoen, en menigeen, die met wantrouwen op de zoogenaamde Groninger godgeleerde school nederziet, de oogen openen.

Ter algemeene vergadering van het hoofdbestuur en de afgevaardigden der distrikts-commissiën van het fonds ter aanmoediging en ondersteuning van de gewapende dienst in de Nederlanden, gehouden te Amsterdam den 30ten Julij 1851, is uitgebragt het vijfendertigste jaarlijksche verslag.

Uit gemeld verslag bleek, dat gratificatiën worden verleend aan 1897 personen, als: aan

300	verminkten van den veldtogt van 1815,
99	nageblevenen van gesneuvelden van idem,
44	verminkten van den veldtogt van 1814,
81	verminkten in Neêrlands overzeesche koloniën of bezittingen buiten Europa,
82	verminkten uit oorlogen vóór November 1813,
243	verminkten in den strijd tegen België,
111	nageblevenen van gesneuvelden van idem, benevens 5 kinderen,
947	infirmen, die slechts bij plaatsvervanging worden opgenomen en waaronder zich bevinden 537 blinden, terwijl alle de overigen in bevolen dienst infirm zijn geworden, of volle 40 jaren hebben gediend,
1897	personen;

te zamen voor een bedrag van *f* 69,757.54.

Gemiddelde Levensduur.

Men leest in het verslag van de zitting der Fransche Akademie van Wetenschappen van den 2den Dec. 1850 het volgende:

Hoe langer de gemiddelde levensduur is der bewoners van een land, zooveel te meer welvaart heerscht er, des te minder ontbering en ellende wordt er geleden: over de waarheid

dezer stelling zijn alle staatshuishoudkundigen het eens.

De heer CH. DUPIN heeft aan de Akademie een nieuw onderzoek geleverd over den levensduur in Frankrijk. Zijne verhandeling loopt over een tijdperk van 63 jaren, en leidt o. a. tot de volgende slotsommen.

De gemiddelde levensduur in Frankrijk was: 28 jaren en 9 maanden in het jaar 1772; — 28 j. 5 m. in 1777; — 26 j. 8 m. in 1782; — 33 j. in 1803: — 34 j. 6 m. in 1808; — 32 j. 3 m. in 1813; — 36 j. 6 m. in 1818; — 37 j. 1 m. in 1823; — 36 j. 10 m. in 1828; — 36 j. 7 m. in 1833; — 38 j. 9 m. in 1838; — 39 j. 7 m. in 1843.

In de jaren 1770 tot 1783 stierven gemiddeld jaarlijks 32,640 inwoners van elk millioen; in 1832, het jaar der cholera en der grootste sterfte in deze eeuw, was het aantal sterfgevallen 27,977, dus nog eenentwintig pCt. minder dan in het einde der vorige eeuw.

In de statistieke opgaven ziet men ook, dat de jaren van schaarschte van levensmiddelen geen merkbaren invloed op de sterfte hebben gehad: door de toename van den algemeenen rijkdom, kon men in die jaren de behoeftige volksklassen zoo krachtig te hulp komen, dat hetgeen in de middeneeuwen de gewone oorzaak was van buitengewoon groote sterfte, thans nauwelijks meer invloed daarop uitoefent.

Voor het hooge geregtshof van Madrid is dezer dagen een proces behandeld, waaruit blijkt, dat er in Spanje nog een hertog VAN ALBA gevonden wordt, regtstreeks afstammende van den beruchten landvoogd der Nederlanden onder PHILIPS II. Het proces in kwestie is tusschen den hertog VAN ALBA en drie gemeenten in de omstreken van Ciudad Rodrigo, van welke de eerste, ingevolge zijne regten als leenheer, het 9de der voortbrengselen van den grond eischte, krachtens eene concessie, gedaan aan een' zijner voorvaderen door Koning don SANCHO III, den 23sten Augustus 1384. Genoemde hertog heeft zijn proces verloren, wijl deze heffing sedert een groot aantal jaren niet is gedaan en de prescriptie alzoo vervallen is.

Zelfs ook de Spaansche regering wil het onderwijs naar de behoeften des tijds hervormen. Een aantal professoren en geleerden in verschillende vakken zijn tot dat einde naar Frankrijk en Duitschland gezonden, om de universiteiten aldaar op te nemen. Een hoogleeraar in de regten, uit Sevilla, is thans te Bonn, en zal vervolgens Göttingen, Leipzig, Berlijn, Weenen, Munchen en Heidelberg bezoeken. De wetenschappelijke afgezanten zijn tevens belast met den aankoop van Duitsche boeken voor de Spaansche bibliotheken.

Kerknieuws.

De weleerw. heer *J. P. Hazebroek*, predikant bij de Nederduitsch-Hervormde gemeente te Middelburg, heeft het onlangs op hem uitgebragt beroep van de gemeente te Amsterdam aangenomen.

— De Christ. Afgesch. gemeente te *Smilde* heeft ter vervulling der bestaande vacature, tot haren predikant verkozen *Evert Theunissen*, pred. bij Christ. Afgesch. gemeente te Koevorden.

INGEZONDEN STUKKEN.

Toelichting op het Reglement der Burger Kiezersvereeniging te Winschoten.

Op den 4den Maart j.l. was genoemd Reglement in de *Gron. Courant* opgenomen, zonder dat wij het daartoe inzonden of er om verzochten. In de *Prov. Gron. Courant* van denzelfden datum, kwam een het Reglement aanvallend art. voor. Den schrijver van het laatste verzochten wij om een weinig geduld met onze ophelderingen enz. over het Reglement, wat wij tot de gemeenteverkiezingen hebben gerekt, om dezelve meer opmerkzaamheid te verzekeren.

Wij bedanken den ijverigen inzender van het Reglement zeer vriendelijk voor den lof, dien hij in het bovenschrift aan hetzelve heeft toegezwaaid: maar kunnen ons niet onthouden hem opmerkzaam te maken, om bij verder voorkomende gelegenheid spaarzaam met het woord *liberaal* te wezen, omdat het al te bekend is bij den verbazenden opgang, dien dat woord in den laatsten tijd maakte, dat nagenoeg alle partijen er zich mede opsieren, en de botste zelfzoekers er zelfs veel gebruik van maken. Wij raden hem de spaarzaamheid met het woord liberaal enkel in zijn eigen belang aan, alleen om voor te komen, dat anderen hem tegen zijnen wil onder categoriën plaatsen, die hij er niet door beoogt. Wij verzoeken dezen lofredenaar om ons te volgen in de opheldering, die wij den aanvaller op het Reglement beloofden (die ook liberaal schijnt te wezen), waardoor hij tevens eene opvatting van het liberale in het Regl. naar onze zienswijze kan bekomen.

Voor dat wij echter aan onze belofte voldoen, willen wij een oogenblik aan het aanvallend art. wijden, dat op geheel eigene manier het Reglement tot onderwerp had en waarin de schrijver zich volmaakt afspiegelt, zoo als trouwens ieder dit in zijne daden doet. In den aanvang is de aanval een weinig scrupuleus van toon, alsof de schrijver nog een weinig respect voor ons had, doch wordt het hem, met vrij regelmatig klimmende stoutheid, aan het einde eene victorie. Door geestdrift over de zegepraal vervoerd, vergat hij zelfs acht te geven op zich zelven, en ontwaarde niet eens, dat hij zich zoo goed als naakt uitkleedde, ten aanschouwe van heel de wereld en menschen kennen. Men lette. — De schrijver, die in het grootste deel van zijn art. al zijne beweringen als door de vingers glijden, noemt het stuk curieus, zonder de curiositeit aan te wijzen; hij noemt het echt vrijzinnig en liberaal, (alsof liberaal en vrijzinnig gewisse uitkomsten zijn, en daarenboven gebezigd kunnen worden als eenigst waar en goed kenmerk of maatstaf,) zonder ook dit of zelfs het tegendeel aan te toonen; hij onderstelt en billijkt verder de verwondering bij den Redacteur over de loyaliteit van hetzelve, zonder ook dit of het integendeel aan te wijzen. Uit eene, naar zijn zeggen duistere, bepaling komt hij tot de bewering, dat de ontwerpers geene beschaving en kennis, zoo min als eene door oudheid geheiligde of door verdienste verworvene onderscheiding willen, maar als echte socialisten alleen op materiëel belang zien. Zoo duister als volgens hem de bepaling in het Reglement is, zoo duister was het in zijn brein, toen hij deze opzienbarende woorden neêrschreef. Zij staan er, maar om te bewijzen, dat de schrijver noch een bepaald begrip had toen hij schreef, noch zelf die woorden schijnt verstaan te hebben. — Verder vraagt hij, »of de aap uit de mouw komt," als er in het Reglement bepaald wordt, »dat de Directie of Commissarissen alleen bij een besluit der vergadering bij volstrekte meerderheid van stemmen als kandidaten mogen worden voorgesteld en dat zulke besluiten alleen geldig en ook oppermagtig (souverein) zijn in deze vereeniging." Bij welke deze bepalingen de schrijver de aap uit den mouw ziet komen, zegt hij niet; men kan er naar raden, en dan is het bij het woord souverein, dat hij ten minste zeer koortsig wordt. Zoo *dol* en *dwaas* als deze zijne souvereine logische constructie wordt zelden iets geleverd. Hij zegt: »het geheele Nederlandsche volk is souverein, ergo ieder individu." Hiermede maakt hij ieder persoon oppermagtig over het geheele volk. Met dezelfde logica zullen wij ieder rijk en sterk maken: nemen wij bijv. aan, dat het Nederlandsche volk een vermogen bezit, hetwelk door 5000 millioen gulden kan worden uitgedrukt, dan bezit ieder Nederlander een vermogen van 5000 millioen gulden; en als het Ned. volk (3 millioen zielen) 30 millioen N. ponden kan opbeuren, dan kan ook ieder Nederlander 30 mill. N. p. torschen. Zoo maakt men oppermagt, rijkdom en sterkte, ja wat niet al, gemakkelijk de eigendom van iedereen. — Genoeg gewis van dezen onzin, om aan te toonen, dat de schrijver doorgaand zelf niet verstaan heeft, wat hij schreef, en alleen steunt op zijn gezag; maar juist daardoor, zijns ondanks, duidelijk bewijst, dat hij iets anders bedoelde, hetwelk wij straks bepaalder zullen ophelderen.

Voor ons zelven hadden wij niet noodig den schrijver te antwoorden; maar omdat zijn stukje blijkbaar ingerigt was, om de kiezers van Winschoten af te schrikken voor vereeniging onder genoemd Reglement en hij daarbij geen ander oogmerk had, dan zijn persoonlijk belang en hij bovendien op de domheid der kiezers bewijst te rekenen, trachtende dezelve door spookachtige uitdrukkingen bang te maken, daarom beloofden wij opheldering. Eindelijk komt de schrijver, steeds klimmende in stoutheid, van onzin tot verstaanbare gezegden. Aan het einde van zijn stukje, onder »Zieduar, Mijn Heer," wordt het Reglement door hem voorgesteld als een duidelijk bewijs, hoe verkeerd de ontwerpers van hetzelve volksverlichting, volkssouvereiniteit, vrijheid en beschaving begrijpen: maar ook hier blijft de schrijver in gebreke, zijne bewering met bewijs te staven of de geldigheid uit het Reglement aan te toonen of af te leiden. Hij schijnt dus te wanen, dat het genoeg is *als hij het slechts zegt*. Daar wij nu meenen regt duidelijk aangetoond te hebben, dat onze verlichte en beschaafde aanvaller, schier niets dan onzin heeft uitgekraamd, meenen wij geregtigd te zijn hem vriendelijk uit te noodigen, vooral in het belang van de kiezers van Winschoten, *even* uit het Reglement te bewijzen, dat wij een verkeerd begrip van volksverlichting enz. hebben en wat hij al verder de kiezers op zijn gezag op de mouw heeft willen spelden. Als hij dit bewijs *ook* maar van één dier onderwerpen heeft geleverd, zullen wij al wat verkiezingen betreft laten varen en het aan onzen geleerden aanvaller of ook ieder ander overlaten: tot zoolang zullen wij onze kiezersregten blijven handhaven als voor dezen.

Als wij zelve niet bepauld over het door ons ontworpen Reglement konden oordeelen, maar het zoo wat afgekeken, gekopijeerd of verzameld hadden, zouden wij hebben kunnen wanen, dat het een volmaakt goed stuk was, omdat een schrijver, die over materiëel belang, socialismus enz. enz. wat weet te zeggen, er vruchteloos de tanden aan heeft gewet: maar de dagen van kinderachtig zelfgevlei, zoowel als schrik voor spookbeelden, zijn voor ons voorbij.

Waarom is dan toch wel de aanval op het Reglement gedaan? Eene vraag, die na het behandelde nu voor de hand ligt, zullen wij, ter verdere opheldering nog eerst beantwoorden.

Als wij ons niet in den persoon bedriegen, dan behoort hij tot die staatkundige secte, die, ofschoon de nieuwe orde van zaken *niet* toegedaan, nogtans haar best doet, om te doen blijken, dat zij hartelijke vrienden van vooruitgang en verbetering zijn en zich dan ook niet zelden liberaal of vrijzinnig noemen, om ten minste in vereenigingen toegelaten te worden en deze dan op alle mogelijke manieren, naar hunne soms bekrompene inzigten te leiden. Onze aanvaller heeft zich zelfs vrienden gemaakt, door het vroeger bestaande aan te vallen, en op grond hiervan verwachtte hij ook onzen bijval in de verkiezingen. Veel had de man dat hem aanbeval, dat erkennen wij gaarne; doch in ons oog is hem het hart te eng, om in algemeen belang wat goeds te kunnen verrigten. Zulke lieden mogen goed zijn voor de oogenblikkelijke materiële behoeften van hun gezin; in een collegie van vertegenwoordigers passen zij niet, omdat zij niet ophouden al hunne daden te toetsen aan persoonlijk belang, gewin, eer of grootheid. Omdat wij ons niet blindelings voor des schrijvers zegekar lieten spannen en hem door het Reglement nog op nieuw eene soort van barricade in den weg legden, zien wij in deze beide omstandigheden juist het geheim, waarom het Reglement door hem is aangevallen, en wel op eene wijze, dat, al bedrogen wij ons ook in den persoon, wij ons toch niet in het karakter van denzelven bedriegen, die met vele en onbestemde woorden spookt en springt en door razen en tieren tracht anderen te verwonden; maar juist daardoor toont, dat hij zelf doodelijk getroffen is, en dus niets anders uitvoert, dan dat hij zich bij alle nadenkende lezers ten toon stelt.

Nadat wij nu het aanvallend art., zoowel als de reden die tot den aanval bewogen, hebben toegelicht, zullen wij het standpunt aanwijzen, waarop wij stonden bij het zamenstellen van het Reglement, om zoodoende verdere opheldering te geven en te gelijk de liberaliteit in hetzelve te verklaren. Ons standpunt, dat van burgerlieden, die bij de regtstreeksche verkiezingen niet ijverden om eene benoeming op zich zelven uit te lokken, verklaart zich bij de verkiezingen grootendeels — en in het Reglement alléén door waakzaamheid tegen overvleugeling. De aanval op het Reglement bewijst inderdaad dat deze waakzaamheid niet overtollig is. Het kan derhalve niet veel verwondering baren, dat wij in het Reglement velen van het lidmaatschap der vereeniging uitsloten, van dewelke het overvleugelen het meest te vreezen is, en van welke uitsluiting het zedelijk kwaad in geen geval grooter is, dan dat meerderjarig gewordene pupillen voor eigene rekening en verantwoording handelen.

Op ons standpunt, dat van enkel kiezer, zonder verdere oogmerken, kon het Reglement, dat wij leverden, onmogelijk vleijend uitvallen voor hen die er liever wat openingen in gehad zouden hebben om er door te gaan of te kruipen naar eene vertegenwoordigersplaats. Het kwam niet in ons op, om te zien naar hem die gaarne verkozen wilde worden, daar wij in ons burger-kiezershart niets anders voor oogen hadden dan de vraag: Hoe bekomen wij de beste vertegenwoordiging? — Zonder eenigen moedwil of ontzag is de inhoud van het Reglement juist ons antwoord op die laatste vraag.

Nog meer. Wij zijn geene vurige bewonderaars (zeker omdat wij op die bewondering niet vlammen) van representanten, die zich zelve, door knaphandige en gewaute manoeuvres, de stemmen der kiezers verschaffen, om daarna, als van hoogen zetel, met minachting op de verschalkten neêr te zien. Daarom zorgden wij in het Reglement, dat het met volle en beradene bewustheid moet toegaan en dus geen enkele benoemde het aan eigene handigheid kan toeschrijven. — Wij zijn zelfs geene bewonderaars van die representanten, die, omdat zij dit zijn, meenen dat zij boven het volk staan als eene nieuwe autoriteit (mede gewis omdat wij er niet op hopen), en daarom is er in het Reglement gezorgd, dat alle zelfzuchtige maatregelen geene benoeming kunnen geven; maar alleen het overleg der goed georganiseerde kiezersvereeniging. — Wij zijn ingenomen met representanten, die overtuigd zijn, dat zij de zaak des algemeens als *last* op de schouders hebben; maar niet om gevierd of vereerd te worden (ook gewis eene neiging in ons, die bewijst, dat wij er voor ons geen zucht naar hebben) en daarom is het Reglement zoo gemaakt, dat niemand kandidaat der vereeniging kan worden, of ieder kiezer kan vooraf daarover zijn eigen gevoelen uitbrengen, en dit zoowel als dat van anderen, *voor* en *tegen* hooren beoordeelen.

Wij zijn overtuigd van het voordeel en nut van goede kiezersvereenigingen, om in overleg te zorgen, dat er geene benoeming ondanks den wil der meerderheid gedaan worde; maar om eene vereeniging in het leven te helpen roepen, waarvan men met den vinger kan aanwijzen, dat het op kuiperij en kruiperij in het eene — of op verwarring en twist in het andere geval moet uitloopen, daartoe moge medewerken wie wil, maar zullen wij de hand niet leenen; daar de ervaring op eenige kiezersvergaderingen te Winschoten opgedaan, ons nog versch in het geheugen ligt.

Dit een en ander verklaart vrij goed de liberaliteit van het Reglement der burger-kiezersvereeniging te Winschoten, die bestaat in *ieder kiezer voor enkel — maar ook voor vol en meerderjarig te erkennen*; waardoor de overmoedigen gekortwiekt en de zwakhartigen beschermd zijn. Wat er derhalve van onze vrijzinnigheid te hopen is, laten wij aan het oordeel der lezers zelve over, zonder de minste verschooning te vragen.

De vrijzinnigheid van den ons aanvallende geeft zonder twijfel hoop op de gevolgen van spookachtige uitdrukkingen en uit de lucht gegrepene beweringen op zijne autoriteit. Met wat ander doel dan den kiezers zand in de oogen te strooijen om hun daardoor te verdeelen en zoodoende alleen te heerschen? Wel liberaal! doch van ander water dan onze liberaliteit.

Burgers van Winschoten! Voor u is het Reglement daargesteld; het zal u ter teekening aangeboden worden. Zoo er minder dan de halve kiezers deel aan de vereeniging nemen, zal zij gerekend worden niet tot stand te zijn gekomen. Wij voegen er bij, dat ieder naar eigene overtuiging *al* of *niet* moet teekenen, waartoe wij u niet eens *dringend* uitnoodigen, omdat wij er geen ander bijzonder belang bij hebben, dan ons zelve de verzekering te verschaffen, dat wij als kiezers onzen pligt gedaan hebben, en met dat pligtbesef staat het even goed of gij al of geen deel aan de vereeniging zult nemen.

De ontwerpers van het Reglement.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 9 Aug., kapit. *Hazewinkel Muntendam* Anna Maria en den 11den *Scholtens* Rohobohodt, beide van Archangel. — Te Texel den 11 Aug., *Bakker* de 2 Broeders, van Drammen. — In het Vlie den 7 Aug., *Addens* Jantje Doornbos, van Archangel; *Rozema* Annechiena Johanna, van Stettin; *Kuiper* Meinsina, van Gothenburg; *Bekkering* Catharina Annechiena, en den 10den *Schoemaker* Tweelingen, beide van Dantzig. — Te Helvoet den 9 Aug., *Onnes* Johanna Geertruida, van Petersburg. — Te Suriname den 4 Julij, *de Weerd* Anna Elisabeth, van Amsterdam. — Te Londen den 7 Aug., *Rabe* Sara Anna Cornelia, van Koningsbergen. — Te Guernsey den 6 Aug., *de Jong* Hendrika, van Bremen. — Te Hull den 8 Aug., *Kuiper* Annechiena Elsina, van Dantzig. — Te Bremerhaven den 7 Aug., *Siccama* Eeltje, van Stockholm; den 9den *de Vries* Hoop op Welvaart, van Dantzig; *Riensema* Goede Verwachting, van Memel; *de Winter* Catharina, van Koningsbergen. — Te Hamburg den 8 Aug., *Scholtens* vr. Mettina, *Joosten* Jantina en *Stuitje* vr. Jochemina, alle drie van Bremen. — Te Dantzig den 3 Aug., *Boomgaard* Margaretha, van Amsterdam; den 4den *Huisman* Hanna Titia, van Groningen; *Lukje* vr. Egberdina, van Londen; *Broeckema* Maria, van Hamburg. — Te Pillau den 5 Aug., *Hazewinkel* jonge Hendrik, van Newcastle; *Gerritsma* jonge Gerrit, van Rustingerzijl; den 6den *Kwint* Johanna Gezina, van Londen; den 7den *van der Woude* Hoop en Liefde, van Rendsburg. — Te Memel den 5 Aug., *Bleeker* Zwaantje Cornelia, van Amsterdam; *Alberts* Gesina Jantina, van Hamburg. — Te Bolderaa den 31 Julij, *Goosens* Geertruida, van Groningen; den 3 Aug., *Dik* Jantina Annechiena en *de Weerd* de Flecken Jouwer, beide van Schiedam.

Binnengekomen te Texel den 12 Aug., kapit. *Lovius* Trekvogel, van Brussel. — In het Vlie den 11 Aug., *Duif* jonge Duif, van Petersburg; *Kraan* Annetta Fossina, van Riga. — Te Brest den 7 Aug., *Stuit* Geerdina, van Amsterdam. — Te Londen den 11 Aug., *Gruppelaar* Nijssina, van Groningen. — Te Bristol den 10 Aug., *Puister* Fennegina, van Rotterdam. — Te Goole den 7 Aug., *Kuiper* Hendrika Hillegina, van Dantzig. — Te Lowestoft den 9 Aug., *Blanchard* William Frederick, van Groningen. — Te Flensburg den 7 Aug., *van Deest* Hendrika, van Newcastle.

Zeilklaar te Newcastle den 8 Aug., kapit. *Prange* Rabenhaupt, naar Singapore. — Te Londen den 9 Aug., *van der Woude* Geziena Geziena en *Pekelder* Jacobus en Johanna, beide naar Rotterdam.

Vertrokken van Amsterdam den 11 Aug., kapit. *de Winter* Margaretha, naar Koningsbergen; *de Jong* Petrus Jacobus, naar Dantzig; *Kwint* Jantina, naar Stettin; *Kuipers* vr. Maria, naar Alesund. — Van Texel den 11 Aug., *Swart* Maria, op avontuur. — Uit het Vlie den 8 Aug., *de Jonge* Henderika, naar Frederikstad; den 9den *Stuit* Beerta Hendrika en *Haverbult* jonge Johanna, beide op avontuur; den 10den *Bakker* Annechiena, naar Stettin; *Kok* Noordstar, naar Frederikstad; *Ketelaar* Jantina Hinderika, naar Noorwegen. — Van Helvoet den 10 Aug., *Boer* Niessina Beerta, naar Rouaan. — Van Royan den 4 Aug., *Botje* Sara, naar Hamburg. — Van Hamburg den 7 Aug., *de Haan* vr. Gesina, naar Makkum; den 9den *Puister* Nijverheid, naar Amsterdam; *Oldendorp* Ludolf Theodorus, naar Riga; den 11den *Brouwer* Fortuin van Dokkum, naar Memel. — Van Travemunde den 10 Aug., *Orsel* Egberdina Schuringa, naar Rostock. — Van Swinemunde den 7 Aug., *Weijland* de Zwijger, naar Lubeck; den 8sten *Hazekamp* Vriendschap, naar Groningen. — Van Pillau den 7 Aug., *van der Veen* Johanna Gezina, naar Dundee. — Van Dantzig den 4 Aug., *Schaap* jonge Klaas, naar Amsterdam. — Van Memel den 3 Aug., *Hazewinkel* Vrede en *de Boer* Engelina Helena, beide naar Hamburg. — Van Bolderaa den 1 Aug., *Borgman* Cornelis Dasse Vieör, naar Elseneur; *Regt door Zee* Gesiena van Wielen, naar Amsterdam. — Van Kroonstad den 1 Aug., *Tersma* Reintje, naar Hamburg; *Kuiper* Catharina Johanna, naar Elseneur.

Vertrokken van Texel den 12 Aug., kapit. *van Duinen* Elisabeth, naar Livorno. — Van Brielle den 12 Aug., *van der Baan* Johanna, naar Dundee; *Koerts* juffer Garrelts en *Schuur* Agatha, beide op avontuur. — Van Londen den 9 Aug., *Hazewinkel* Delia, naar de Oostzee. — Van Hull den 2 Aug., *Kwakenbrug* Wilhelmina, naar Hartlepool.

ZOUTKAMP, 13 Aug. Binnengekomen den 11den kapit. *de Jonge* Ettina, van Petersburg; den 12den *de Groot* Jacoba Johanna, van Frederikstadt. — Zeilklaar den 13den *Dommering* Gepkelina Lucretia, op avontuur.

DELFZIJL, 14 Aug. Binnengekomen den 10den kapit. *Siemers* Jantje, *Meijer* Geertina en *Dorst* Engelina Alida, alle drie van Emden naar Amsterdam; den 11den *Wirtjes* Clazina Edina, van Archangel; *Huisman* Aurora, van Bremen; den 13den *Dijkstra* de 3 Gezusters, van Laurvich; *Kramer* de Hoop en *de Roth* Catharina, beide van Emden naar Amsterdam; *Slik* de jonge Willem, van Ditzum. — Vertrokken den 13den *Mooi* Winschoterzijl, naar Laurvich; *Kort* Petronella, op avontuur; *Huizing* Geertruida, naar de Oostzee; *Nije* Johannes, naar de Eems.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

7 Aug. Bakker, Margaretha Agnes (Schiermonik.), v. Riga n. Amst.
van der Gouwe, Josina Henrietta (Amst.), v. Pet. n. Newc
Ebling, Anna Hendrica (Groningen), v. Riga n. de Maas.
Mooi, Hijlke Tromp (Winschoten), v. Petersb. n. Rotterdam.
Wegener, Vrouw Martha (Veendam), v. Amst. n. Koningsb.
Willinga, Catharina (Veendam), v. Newcastle n. Stettin.
8 Aug. Hazewinkel, Roelfina Kuiper (Veendam), v. Pet. n. Dordr.
Konter, de jonge Brechtus (Krommenie), v. Pet. n. Amst.
9 Aug. de Boer, Gesiena (Veendam), v. Petersburg n. Groningen.
Helmers, Hendrika Elizabeth (Lemm.), v. Stett. n. Aarhuus.
Struik, Fenna Gerarda (Sappemeer), v. Koningsb. n. de Maas.
Hoff, Margaretha Elizabeth (Delfzijl), v. Amst. n. Koppenh.

De Wind: den 7—9den Augustus N.

ELSENEUR, 9 Augustus 1851.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 8sten tot en met den 14den Augustus 1851 zijn te *Groningen* geboren 8 zoons en 11 dochters; gehuwd 2 paren; overleden 8 ouden en 9 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN ENZ.

GRONINGEN, 12 *Aug.*

TARWE.		Zw. Zand	65 ℔ f 4,80	Bl. Voer	38 ℔ f 2,75
Oude Bak	70 ℔ f 7,00	Veen	62 » » 4,10	»	40 » » 2,85
Jarige »	70 » » 6,75	»	64 » » 4,40	Zw. Voer	36 » » 2,35
Oml.	68 » » 6,20	N. GERST.		»	38 » » 2,50
»	70 » » 6 60	Winter	52 » f 3,50	»	40 » » 2, 5
» Old.	68 » » 5 90	»	54 ℔ » 3,75	BOONEN.	
» »	70 » » 6,30	»	56 » » 4,00	Paardeb.	f 5 f 5 40
» »	72 » » 6,70	Zomer	» »	ZADEN, ENZ.	
ROGGE.		»	» »	Gr. Gort p. m.	f 6 50 f 7
N. Inlands.	62 ℔ f 4,25			Par. 100 N. ℔	f 9,50 f 13
» »	64 » » 4,65	Knobbe	58 » » 3,80		
» »	66 » » 5,05	»	60 » » 4,10	Koolz.	f 8,50 f 10,[illegible]0
O. »	68 » » 5,30	HAVER.		Aveelz.	f 8,75 f 9,20
» »	» »	Dikke	40 ℔ f 2,80	G. Mosterdz.	
N. BOEKWEIT.		»	42 » » 2,90	Raapol. p. v.	f 31
Gr. Zand	62 ℔ f 4 55	»	44 » » 3,05	Prijs der Boter:	
	64 » » 4 85	»	46 » » 3,25	1ste soort	½ Ton f 23
	66 » » 5,15	»	48 » » 3,40	2de »	½ Ton-21 a f 22
		Bl. Voer	36 » » 2,55	3de »	¼ Ton -

Tarwe stil. — Rogge en Boekweit bijna niet in omgegaan. — Gerst mede weinig begeerd. — Haver iets lager afgegeven. — Boonen en Gort bijna niet gevraagd. — De aanvoer van Koolzaad bedroeg ongeveer 1500 lasten, algemeen droog, hetwelk naar deugd als genoteerd is opgeruimd.

ROTTERDAM, 11 *Augustus*. Tarwe: Zeeuws., Vlaams. en Overm. bragt alleen voor puike kwaliteit vorige prijzen op; mindere soorten 10 cents lager met trage koopers: goede en puike f 7,90 a f 8,20; mindere f 6,80 a f 7,80; roode soorten bij uitslijting: 164 ℔ Hoogl. Kleefs. f 278, f 280; 165 ℔ dito f 280; 162 ℔ dito f 262, f 270; 160 ℔ dito f 255; 161 ℔ Kleefs. f 260; 160 ℔ Meurs. f 255. — Rogge: Van het nieuwe gewas, Overm., Zeeuws. en Vlaams. waren eenige klusjes aangevoerd, uiteenloopend, doch dooreen voldoende van kwaliteit en verkocht van f 6 tot f 6,50 naar droogte; andere soorten stil: 150 ℔ Wittinne f 175; 146 ℔ Libau f 161, f 162; te Schiedam: 147 ℔ Arendsb. f 172; 146 ℔ Coursche f 162; en in Veiling: 112, 113 ℔ (Amst. schaal) min en meer beschadigde Memel f 132. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter f 3,80 a f 4,50; en te Schiedam: 130 ℔ Windau f 145; 127 ℔ Cours. f 137. — Haver: Zeeuws. en Inl. Korte f 3 a f 3,80; dito Lange f 2,70 a f 3,30. — Boekweit, op 140 ℔: Noordbrab. f 182, f 184, f 186, f 187; Grootbrab. f 182, f 183, f 185; Rijn f 180; fijne Fransche f 129, f 130, f 135; grove Dito f 140, f 145. — Erwten: Nieuwe Zeeuws. Groene f 6 a f 7. — Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte f 8,50 a f 10; dito Bruine f 9,50 a f 12; dito Paardenboonen, f 5 a f 5,30. — Koolzaad: 600 lasten ter markt; Zeeuwsch van 45 tot 49½ p. vl.; puik Overm., in zakken, 50 p. vl.; gestort 51 p. vl.; eiland Rozenburg 51 p. vl., gestort; puik Brielsch 50 p. vl., in zakken; Overm. en Brielsch 49 p. vl.; Flakkeesch van 45 tot 47¾ p. vl.

AMSTERDAM, 11 *Augustus*. Vriesche boter f 34 à f 36; Kuijnder f 32 à f 34; Kamper f 31 à f 34; Deventer ~~dito f 28 à~~ f 28; Zwolsche f 27 à f 30.

AMSTERDAM, 13 *Julij*. Tarwe en Rogge bij kleinigheden: 130 ℔ b Pools. f 280, f 285, f 290; 131 ℔ Hoogl. Kleefs. f 258; 129 ℔ dito f 245; 124 ℔ Zeeuws. f 234. — Rogge: 123 ℔ Munst. f 168; 128 ℔ Anclamm. f 185. — Gerst zonder handel.

Nog verkocht: 129 ℔ b. Poolsche Tarwe f 267 bij partij.

Koolzaad dadelijk ½ p. vl. lager, op levering onveranderd; Engelsch 50½ p. vl.; Groninger 50½ p. vl.; op 9 vat dadelijk 53½ p. vl.; Oct. 55 p. vl.; Nov. 55½ p. vl. — Lijnzaad in een doen: 110 ℔ Arch. f 285. — Raapolie dadelijk en op levering iets flaauwer: op 6/w. f 32,50; Vlieg. f 31,50; Sept. f 31,75 a 50 a 75; Oct. f 32,25; Nov. f 32,50; Dec. f 32,75; Mei f 33,75. — Lijnolie iets meer aangeboden: op 6/w. f 34; Vlieg. f 33. — Hennepolie op 6/w. f 36,50; Vlieg f 35,50.

LONDEN, 8 *Augustus*. Vreemde boter flaauw; beste Vriesche 76 a 78 sh., Kamper en Zwolsche 70 a 72 sh., 's Bossche 52 sh., Gron. 58 a 62 sh.

LONDEN, 11 *Aug.* In weerwil dat heden van Inl. Tarwe weinig was aangevoerd, moest men eene prijsvermindering van 1 sh. toestaan, alvorens eenige partij konde worden opgeruimd. Er was eenige nieuwe ter markt, niet mooi van kwal. In vreemde ging zeer weinig om, hoewel de houders zich gaarne eenige prijsverlaging zouden hebben laten welgevallen. Gerst prijshoudend. Inl. Haver souteneerde zich goed, maar vreemde was gemakkelijk 6 p. lager te verkrijgen. Boonen en Erwten iets lager aangeboden.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

SCHEEMDA, 13 *Augustus*. Heden werd alhier de tweede jaarmarkt gehouden. Had men al aan de eerste ontdekt, dat zij te dezer stede wel geplaatst was en hoop en verwachting gaf op veel vertier en omzetting, deze tweede ging de verwachting nog te boven. Eene aanzienlijke menigte van runderen, paarden en varkens, verzamelde zich al spoedig in den vroegen morgen van dezen dag op de daarvoor aangewezene plaatsen en groeide dermate aan, dat er eindelijk naar ruimte en plaats voor dezelve gezocht moest worden.

Het was alles edel en schoon vee, wat ter markt kwam, zoodat die overgroote rei een treffend verrukkelijk gezigt opleverde. Er werd dan ook veel koop en verkoop gedaan, vooral in vroegmelke koeijen, waarvan het meerendeel voor 100—130 gulden werd verkocht. Overigens werd deze markt door eene groote menigte volks bezocht, waardoor zij tevens een aangenaam volksfeest was, zoodat het zich laat aanzien, dat de Scheemder jaarmarkt spoedig eene eervolle plaats tusschen de andere markten zal innemen.

LONDEN, 9 *Augustus*. De handel in Vee was heden vrij levendig. Runderen en Kalveren bedongen ferme prijzen. Schapen en Lammeren gingen tot hooger prijzen af; de laatste 2 d. hooger dan Maandag. Runderen 2/4 à 3/6, Schapen 3 à 4/, Lammeren 4 à 4/8, Kalveren 2/8 à 3/8.

De vreemde aanvoer bestond uit 252 ossen, 2520 schapen, 363 kalveren en 50 varkens; terwijl aan de markt waren 983 ossen, 13,300 schapen en lammeren, 687 kalveren en 410 varkens.

Van den 11den. In de vorige week werden alhier aangebragt: 1135 runderen, 4908 schapen, 520 lammeren, 683 kalveren en 639 varkens, waaronder van

Harlingen	154 runder.	390 schapen	32 lamm.	134 kalv.	582 vark.
Rotterdam	397 „	1694 „	416 „	358 „	11 „
Amsterdam	43 „	171 „	—	149 „	15 „
Nieuwe Diep	98 „	864 „	—	3 „	—
Dordrecht	92 „	383 „	63 „	14 „	—

Voor runderen was de markt heden loom. Schapen waren matig en lammeren goed gevraagd. In kalveren was de handel beter tot volle prijzen. De meeste varkens zijn uit de hand verkocht.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 13 *Augustus*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 58 15/16, 59, 58 13/16; Dito Certific. 3 pCt. 69⅜, 69½, 69⅜; Dito Dito 4 pCt. 90⅝, 90 11/16; Amortis.-Syndicaat 3½ pCt. 90⅛, 90¼. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 48 15/16. — FRANKRIJK, Oblig. 3 pCt. 53¼, 53 9/16. — SPANJE, L. bij *Ardoins* v. 85 £ 5 pCt. 15⅝, 15 11/16, 15⅝; Dito Dito van 510 £ 5 pCt. 15 11/16, 15¾; Dito bij Dito, Onb. Stukken 5 pCt. 15⅝; Dito 3 pCt. 40½, 40⅜, 40⅝; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 35¾; Coup. Ard. 8 3/16. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. 34 11/16; Dito Dito 4 pCt. 34 1/16, 34¼, 34 1/16. — RUSLAND, Oblig. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 106⅛; Dito dito 1828 en 1829 5 pCt. 105¼; Certificaten bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 95⅛; Dito 4½ pCt. 99 11/16; Dito bij *Hope* 4 pCt. 89⅞; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 89 3/16, 89⅞; Inschr. in Assign. 6 pCt. 66¾; Certific. van Dito 6 pCt. 67. — POLEN, Certific.

4 pCt. 79⅜, 79½. — OOSTENRIJK, Metalliek 5 pCt. 77, 77 9/16; Dito Nieuwe 2½ pCt. 39 13/16, 40 3/16; Dito Nieuwe 5 pCt. 82⅛, 82¼, 82 3/16; Weenerb. bij *Goll en Co.* 5 pCt. 83⅞; Denem. 5 pCt. 101½; Braz. 5 pCt. 92; Mexik. 29¼, ⅜, ¼; Peru 5 pCt. 87½; 4 pCt. Weldadigheid 78; Oblig. Holl. Spoorw. 4½ pCt. 100.

Onze fondsenmarkt leverde heden wederom niets belangrijks op.

Binnenl. onveranderd en van buitenl. waren Spaans., Portug. en Mexik. op nieuw meer aangeboden. Allen bij onbeduidende affaire.

Koers van het Geld: Beleening 2½, Prolongatie 2½, Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 58 15/16 a 59; Ard. a 510 £ 15 11/16; Binnenl. 3 pCts. 35¾; Metall. 5 pCt. 77¼; Dito 2½ pCt. 40 3/16.

ADVERTENTIEN.

SOLLICITANTEN naar de **VACANTE SCHOOL** te ***FEERWERD*** worden uitgenoodigd, hunne STUKKEN vrachtvrij in te zenden bij den Heer BURGEMEESTER van *Ezinge*, **voor of op den 20sten Augustus e.k.** De Voorwaarden zijn opgegeven in de *Nieuwe Bijdragen van deze maand.*

Het **VERGELIJKEND EXAMEN** zal plaats hebben in de School te *Feerwerd*, op DONDERDAG den 11den September, des morgens te 9 uur.

KIESVEREENIGING
Vrijheid en Orde.

De LEDEN dezer Vereeniging worden OPGEROEPEN tot eene **tweede Vergadering**, te houden bij **TIDDENS**, in het *Huis de Beurs*, op **MAANDAG den 18den Augustus 1851**, des avonds te **6½** uur, ter verdere regeling hunner KEUZE voor den GEMEENTERAAD.

Allen, die kiesgeregtigd zijn, en nog LEDEN wenschen te worden, kunnen **dadelijk** deze Vergadering bijwonen, als wanneer zij zich slechts bij den Secretaris hebben aan te melden.

Uit naam van het Bestuur:
J. SWAAGMAN, JR., *Voorzitter.*
E. DOMMERING, *Secretaris.*

NB. De WERKZAAMHEDEN zullen **in geen geval** later dan te 7 uur een' aanvang nemen en zal men in de eerste plaats zich bezig hebben te houden met de VERKIEZING van een LID in het BESTUUR, voor den Heer **A. R. SORMANI**, die, bij afwezigheid gekozen, zich die keuze niet heeft kunnen laten welgevallen.

DE KIESVEREENIGING
NEÊRLANDS HEIL

maakt bekend, dat in hare VERGADERINGEN van den **8**den en **13**den dezer maand de onderstaande **Heeren**, wier namen alphabetisch gesteld zijn, tot **Kandidaten** voor het LIDMAATSCHAP van den **GEMEENTERAAD** der **STAD *GRONINGEN*** gekozen zijn:

Mr. M. BACKER.
Mr. P. W. VAN HEIJNINGEN BOSCH.
G. VAN CALCAR, Jr.
Mr. J. J. CREMERS.
J. TH. DOORNBOSCH, buiten Apoort.
J. A. EBERWEIN.
Prof. J. BAART DE LA FAILLE.
Mr. H. O. FEITH.
H. W. VAN GIFFEN.
Mr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP.
DR. VAN HOUTEN, buiten Steentilpoort.
Mr. T. J. VAN IDDEKINGE.
Mr. G. W. H. Baron VAN IMHOFF.
J. W. C. Baron VAN ITTERSUM.
Mr. L. BOTHENIUS LOHMAN.
JAN MEIJER, tusschen beide Markten.
Mr. A. OUDEMAN.
Mr. J. W. QUINTUS.
J. SLOT.
J. J. SORMANI.
Dr. G. ACKER STRATINGH.
Mr. H. J. TRIP.
W. W. WOUTERS.

GRONINGEN, 14 Augustus 1851.

De Directie der Vereeniging:
H. A. SPANDAW, *President.*
I. L. SCHAAP, *Secretaris.*

*** Het BESTUUR der VEREENIGING voor *DIENSTBODEN* alhier, acht het, om meer dan ééne reden, goed, de onderstaande **INSTRUCTIE** voor de BESTEDERS en BESTEEDSTERS dier Vereeniging ter kennis van het Publiek te brengen, en terwijl het meent de sedert den 1sten JANUARIJ 1850 in die betrekking werkzaam zijnde menschen, D. GEERSINGA en VROUW, voortdurend te mogen aanbevelen, en hoopt dat zij het doel onzer Vereeniging steeds met ijver zullen helpen bevorderen, herhaalt het bij deze gelegenheid den reeds meermalen geuiten wensch, dat de Ingezetenen dezer Stad, in het belang der goede zaak, ons en hen hierin behulpzaam zijn, en met gemoedelijke naauwgezetheid getuigenis geven mogten van de Dienstboden, omtrent welke zij bij hen Getuigenis komen vragen.

GRONINGEN, 13 Augustus 1851.

Het Bestuur voornoemd, en uit diens naam:
W. GERHARDS, *Voorzitter.*
W. C. A. ALBERDA v. EKENSTEIN,
Secretaris.

INSTRUCTIE voor de Besteders en Besteedsters der Vereeniging voor Dienstboden te *Groningen.*

Art. 1. De Besteders en Besteedsters der Vereeniging voor Dienstboden worden benoemd en staan onder opzigt van het Bestuur der Vereeniging, en zullen zich naar deszelfs voorschriften en besluiten moeten gedragen.

Art. 2. Voor zooverre zij aan elkander gehuwd mogten zijn, zullen zij als één persoon worden beschouwd, en zal de man voor zijne vrouw verantwoordelijk zijn.

Art. 3 Zij zullen door het Bestuur kunnen ontslagen worden, zonder dat het noodig zij daarvan bepaalde redenen op te geven.

Art. 4. Zij zullen de pogingen van het Bestuur, dat de dienstboden, die eene dienst verlangen, zich bij hen aanmelden, zooveel mogelijk bevorderen, door hen vriendelijk te bejegenen, en hen daarin ter goeder trouw behulpzaam te zijn.

Art. 5. In het algemeen zullen zij zich trachten bekend te maken met den dienstbaren stand, maar in de eerste plaats zooveel mogelijk onderzoek doen naar de zedelijke hoedanigheden en den gezondheidstoestand van degenen, die zich bij hen hebben aangemeld, vóór zij dezelve besteden.

Art. 6. Ingeval een dienstbode den handpenning terugbrengt of laat terugbrengen, of ook wanneer een dienstbode, na den handpenning naauwelijks verdiend te hebben, de dienst weder verlaat en om eene andere zich bij hen aanmeldt, zullen zij eerst naauwkeurig onderzoek naar de redenen daarvan doen, en deze ter kennis brengen van den voorzitter des Bestuurs, die hun vervolgens, na hierover de Commissie van Bestuur geraadpleegd te hebben, zal doen weten, of zij zich voortaan *al* of *niet* met zulke dienstboden mogen inlaten.

Art. 7. Er zal door hen een register worden gehouden van alle dienstboden, die zich bij hen aanmelden ter bekoming van eene dienst. Daarin zullen zij opteekenen de *Namen* en *Voornamen*, de plaats en tijd van geboorte, en waar en hoelang zij in iedere dienst gediend hebben. Voorts wat zij van hen weten tot aanbeveling, of wel ten hunnen nadeele, bij wien zij door hunne tusschenkomst besteed zijn, en eindelijk alles, wat hun door het Bestuur verder mogt worden voorgeschreven. Zij zullen dit Register op aanvrage van het bestuur moeten overleggen en er voor zorgen, dat het in iedere gewone vergadering des Bestuurs ter tafel is.

Art. 8. Een iegelijk, die dit verlangt, zullen zij met naauwgezetheid en goede trouw behulpzaam zijn in het bekomen van goede Dienstboden.

Art. 9. Hun werkkring zal zich echter voornamelijk bepalen tot zulke dienstboden, die in één gezin kost en inwoning zullen genieten, zonder onderscheid van kunne en gezindte.

Art. 10. Zij zullen van ieder, die zich bij hen aanmeldt ter bekoming van eene dienstbode, en die zij daarin behulpzaam zijn geweest, 50 cents mogen vragen, hetzij men door hunne tusschenkomst werkelijk een dienstbode heeft bekomen, hetzij door hen slechts onderzoek en moeite daartoe gedaan en inlichtingen gegeven zijn. Van ieder dienstbode, die door hunne tusschenkomst eene dienst heeft verkregen, zullen zij insgelijks 50 cents mogen vragen.

Art. 11. Zij zullen op eenen geschikten stand, tot genoegen van het Bestuur, moeten wonen, en mogen niet veranderen van woonplaats, zonder voorkennis en goedkeuring van het Bestuur.

Art. 12. Als vast loon zal ieder Besteder en Besteedster daarenboven van de Vereeniging jaarlijks *f* 5 trekken.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

***Mr.* J. J. BOLMAN**
met
T. v. F. WITTEVEEN.

METSLAWIER, 13 Augustus 1851.

*** Op heden beviel van een' ZOON E. H. R. VAN BAKKENES, hartelijk geliefde Echtgenoot van

***Mr.* A. F. WICHERS.**

GRONINGEN, 8 Augustus 1851.

*** Heden beviel van eene DOCHTER A. DIJK, geliefde Echtgenoot van

JB. MESDAG.

GRONINGEN, 9 Augustus 1851.

*** OUDE PEKELA, 9 Augustus 1851. Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER CHRISTINA G. BROEKEMA, geliefde Echtgenoot van

P. H. KAMMENGA.

*** HELLUM, 10 Augustus 1851. Is voorspoedig bevallen van eene welgeschapen *DOCHTER* S. TONKES, geb. TONKES.

*** ARNHEM, 11 Augustus 1851. Heden overleed Vrouwe ADELAÏDE ELISE MARIE VERMEER—GEERTSEMA.

Eenige kennisgeving.

*** Door **J. B. WOLTERS** is uitgegeven:

Dr. ***J. A. WIJNNE*, BEKNOPT LEERBOEK VOOR DE ALGEMEENE GESCHIEDENIS.** Eerste stuk: *Oude Geschied.* In postformaat. VIII en 131 blz., *f* 0—85.

Dr. ***W. E. CHANNING*, ZEDE- EN STAATKUNDIGE TOESPRAKEN.** Uit het Engelsch. Tweede Deeltje. In postf. VIII en 248 blz., *f* 1—60.

KALKAR'S* BIJBELSCHE GESCHIEDENIS,** *in Voorlezingen voor Beschaafden.* Vertaald door Dr. ***L. S. P. MEIJBOOM. **Goedkoope uitgave.** 2 Dln. 870 blz. in gr. 8vo, *f* 3—90.

NIEUWSTE, VOLLEDIGSTE EN GOEDKOOPSTE
WOORDENBOEKEN.

I. **J. C. DE WILDE**, *Hoogd.-Nederd. en Nederd.-Hoogd. Woordenb.*, 16e form., in 2 Eng. linn. band. *f* 4,00.
II. **T. HOOIBERG**, *a complete Pocket Dictionary of the English-Dutch and Dutch-English languages, in two parts*, compiled upon an entirely new plan, in 2 Eng. linnen banden........................ *f* 4,00.
III. **G. N. LANDRÉ**, *Dict. de Poche, Franç.-Holl. et Holl.-Franç.*, in 1 Eng. linnen band...... *f* 2,00.

Uitgegeven te *Dordrecht* bij **BLUSSÉ & VAN BRAAM** en bij de voornaamste Boekhandelaren verkrijgbaar.

*** Bij de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, en verder alom, staat tot

den 1sten September
de Inteekening open op het
HANDWOORDENBOEK DER LATIJNSCHE TAAL,
BEWERKT DOOR
Mr. J. A. SCHNEITHER,
Rector van het Gymnasium te Groningen.

Dit Werk zal worden uitgegeven in *roijaal formaat*, bij afleveringen van 6 a 7 vellen, tegen 18 cent per vel.

Het geheel zal omstreeks 50 vellen groot worden. Na het sluiten der Inteekening wordt de prijs 20 cent per vel.

Bij genoemde Uitgevers is verschenen:

Prof. P. HOFSTEDE DE GROOT et L. G. PAREAU,
ENCYCLOPAEDIA THEOLOGI CHRISTIANI.
Editio *tertia*, aucta et emendata.
Prijs *f* 2,10.

Dr. G. H. MEIJER,
LEIDDRAAD
BIJ HET
VERPLEGEN EN OPPASSEN VAN ZIEKEN;
een Handboekje voor alle Huisgezinnen.
Prijs *f* 1,00.

Miss LAWRENCE,
VERTELLINGEN
UIT DE
GESCHIEDENIS DES NIEUWEN TESTAMENTS.
MET PLATEN. Prijs, in Carton, *f* 1,50.

Een IEDER, welke iets te VORDEREN heeft van — of VERSCHULDIGD is aan de Nalatenschap van wijlen **GERRIT VASTER**, in leven *Oliemolenaar*, en **ANKE HENDRIKS ZUIDERHOEK**, zonder beroep, Ehelieden, gewoond hebbende en overleden te *Leek*, wordt verzocht daarvan Opgave of Betaling te doen aan en ten Kantore van Mr H. P. WICHERS, Notaris te *Leek*, zullende de nalatigen zich zelven de nadeelige gevolgen te wijten hebben.

LEEK, 14 Augustus 1851.

Mr. H. P. WICHERS, *Nots.*

*** De **VOOGDEN** van het **HEILIGEN-GEEST-GASTHUIS** te *Groningen* gedenken, bij inschrijving aan te besteden: de LEVERING van ongeveer **2200** Tonnen **BAGGERTURF.**

De Voorwaarden liggen van heden af ter lezing in het Gesticht, alwaar de Monsters vóór of op den 23sten Augustus moeten worden ingezonden.

AANBESTEDING
BIJ INSCHRIJVING.

KERKVOOGDEN DER HERVORMDE GEMEENTE te ***Hoogezand*** zijn voornemens, bij enkele inschrijving, met geslotene briefjes, aan te besteden:

De TIMMERWERKEN, vereischt wordende tot de VERNIEUWINGEN **en** HERSTELLINGEN **aan het KERKGEBOUW te *Hoogezand*, benevens het VERWEN en WITTEN van eenige** GEDEELTEN **in hetzelve, en zulks met** BIJLEVERING **van alle daartoe benoodigde MATERIALEN, STOFFEN, ARBEIDSLOONEN, ENZ.**

De Voorwaarden en Teekeningen, waarnaar deze Aanbesteding zal plaats hebben, zullen van af heden ter lezing liggen in het GEMEENTEHUIS te *Hoogezand.*

De Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig het daaromtrent bij het bestek bepaalde, moeten vóór of uiterlijk op VRIJDAG *den tweeëntwintigsten Augustus aanstaande* ten Huize van den ondergeteekende worden bezorgd.

De opening der Biljetten en de toewijzing aan den laagsten Inschrijver, indien dezelve naar genoegen is, zal in het openbaar geschieden op MAANDAG *den vijfentwintigsten Augustus eerstkomende, des voormiddags te elf uur*, in het Gemeentehuis bovengemeld.

HOOGEZAND, 15 Augustus 1851.

De Kerkvoogden voornoemd:
Namens dezelven,
J. VEENHOVEN, H.z., *Administrateur.*

*** Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op MAANDAG den 18den Augustus 1851, des namiddags te één uur, ten Huize van H. J. BOELMANS, Logementhouder te *Slochteren*, ten verzoeke van de Erven van wijlen J. A. AEILKEMA, in leven Landgebruiker te *Schildwolde*, publiek te veilen en te verkoopen:

I. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, geteek. no. 127, met ruim 58 Bunders BOUW- en GROENLAND, staande en gelegen te *Schildwolde*; — en

II. De VASTE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van ongeveer 7 Bunders *Groen- en Bouwland*, gelegen onder *Noordbroek*, doende jaarlijks, op Sint Martini verschijnende, aan de Kerk van *Noordbroek* tot vaste huur *f* 60—00.

Opgemelde GOEDEREN zullen in één perceel worden verkocht.

III. Den EIGENDOM van 13 B., 28 R., 70 E. *Behuisd Land*, gelegen te *Schildwolde*, wordende bij de Wedw. H. E. BROEKEMA onder vaste beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Martini verschijnende, huur van *f* 27—00.

IV. Den EIGENDOM van 3 B., 66 R., 40 E. *Behuisd Land*, mede aldaar, wordende bij J. P. VAN DIJKEN onder vaste beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Martini verschijnende, huur van *f* 18—00.

V. Den EIGENDOM van 6 Bunders *Onbehuisd Land*, gelegen te *Nieuwolda*, wordende bij WUBBO W. WAALKENS onder vaste beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Martini verschijnende, huur van *f* 42—00.

Voorts op DINGSDAG den 19den Augustus en volgenden dag, telkens des namiddags te 2 uur, de **VELDVRUCHTEN**, op gezegde Plaats op Wortel staande, bestaande in:

7 B. ROGGE, 4 B. HAVER, 1 B. GERST, 2 B. BOEKWEIT, 1 B. AARDAPPELS en ongeveer 80 Voeren best gewonnen HOOI, alsmede eene partij STROO; — 6 PAARDEN, 35 HORENBEESTEN, 24 SCHAPEN, 3 VARKENS; — **BOEREN- en MELKGEREEDSCHAPPEN** en **HUISMEUBELEN.** — Zullende de VELDVRUCHTEN op den eersten dag en de LEVENDE HAVE op den tweeden dag worden verkocht.

Mr. J. D. TRESLING.

*** Mr. **H. P. WICHERS**, Notaris te *Leek*, gedenkt, ten verzoeke van de VOOGDEN over de minderjarige Kinderen van wijlen G. VASTER en A. H. ZUIDERHOEK, in leven Ehelieden te *Leek*, op MAANDAG den 18den Augustus 1851, des namiddags te 4 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Leek*, publiek, voor den tijd van 3 jaren, te verhuren, om terstond te aanvaarden:

I. Een' te *Leek*, geschikt ter nering staanden en zeer beklanten **OLIEMOLEN**, met de daarbij behoorende **GEREEDSCHAPPEN**, volgens Inventaris, **ZAADZOLDERS** en **KNECHTENWONINGEN**; de laatste te aanvaarden op den 1sten Mei 1851.

II. Een' TUIN en 2 B., 64 R., 20 E. WEIDELAND, gelegen te *Nietap*; en

III. 4 B., 43 R., 70 E. HOOILAND, de *LANGE JAMMER* genaamd, gelegen te *Oostwold*; om te aanvaarden op den 1sten November 1851.

De Molen cum annexis is te bezien op ZATURDAG den 16den Augustus e.k., van af des voormiddags te 9 tot des namiddags te 4 uur, mits op vertooning van een door voornoemden Notaris af te geven Toegangsbiljet.

*** Mr. **A. H. WERUMEUS BUNING**, Notaris te *Uithuizen*, is voornemens, op ZATURDAG den 23sten Augustus 1851, des avonds te 5 uur, in na te noemen Behuizing, ten verzoeke van JAN W. VOS en Vrouw, publiek te verkoopen:

I. Eene net betimmerde BEHUIZING, get. no. 23, en ruime SCHUUR, zijnde een neringrijke en welbeklante ***KRUIDENIERSWINKEL*** en ***HERBERG***, met de VASTE BEKLEMMING van het *Heem* en *Tuin*, doende jaarlijks op Midw. tot huur *f* 5—25.

II. De VASTE BEKLEMMING van pl. m. 69 R. en 40 E. *Land*, zullende op Midw. tot vaste huur doen *f* 8—75.

III. Den EIGENDOM van dien.

IV. De VASTE BEKLEMMING van pl. m. 57 R. en 70 E. *Land*, zullende op Midw. tot vaste huur doen *f* 6—25.

V. Den EIGENDOM van dien.

Op perceel II en IV mag worden Gehuisd.

Alles staande en gelegen te *Oosternieland.*

Mr. A. H. WERUMEUS BUNING, *Nots.*

GROOTE VERKOOPING VAN LAKENS EN BUKSKINS.

WOENSDAG den 20sten Augustus 1851, des morgens te 10 uur en vervolgens, zal, door totale likwidatie der Maatschappij van Groote Fabrijken van Lakens in *Frankrijk*, *Sedan*, *Elboeuf* en *Louviers*, in het VERKOOPHUIS in de Oosterstraat alhier, publiek worden verkocht: eene aanzienlijke partij **LAKENS**, in alle kleuren, **BUKSKINS** en hetgeen meer zal worden gepresenteerd. Dingsdag bevorens van 10—12 en des namiddags van 2—6 uur te bezien.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

De ondergeteekende, eenigen tijd in zijne ***SNUIFAFFAIRE*** overig hebbende, wenscht zich onledig te houden met het **BESTEDEN** van **MANNELIJKE** en **VROUWELIJKE DIENSTBODEN**, alsmede het **BEKENDMAKEN** van **GEBOORTEN**, en belooft aan zijn geëerde Stad- en Landgenooten, die hem hiermede believen te begunstigen, eene allezins prompte en accurate behandeling. Hij is hierover alle dagen te spreken, uitgezonderd des Zondags.

GRONINGEN, 15 Aug. 1851. P. C. BUURS,
Snuifkooper in de Stoeldraaijerstraat.

J. H. BOSS

verkoopt **WITTE SUIKER**, de 5 Ons 27½ Cts., **FRANSCHE BRANDEWIJN** 60 Cts. de kan; op heden uit de Bronnen ontvangen: het zoo beroemde **LANDS-KRONER WATER**, á 20 Cts. per Kruik.

Uit menschlievenheid en wezenlijke overtuiging raad ik iederen Rheumatischen Lijder aan, **GOLDBERGER'S KETTINGEN** te gebruiken en zich niet door vooroordeel daarvan terug te laten houden; ik ken honderde Patiënten die door hen geholpen zijn, en op het oogenblik word ik weder door F. T. DIJKSTRA, uit het naburige *Marsum*, gemagtigd, openlijk te verklaren, dat hij van eene langdurige, door alle leden heen pijnlijke Ziekte, waarin hij veel verdocterd heeft, binnen weinige dagen door zulk eenen Ketting genezen is. Hij was bijna geheel verlamd, kon niet gaan, niet staan en in *vijf* dagen was hij zoo goed als beter.

LEEUWARDEN, S. P. POSTMA,
28 Julij 1851. *Breedstraat in Leeuwarden.*

DE ECHTE GOLBERGER'S KETTINGEN zijn in het Verkoophuis en de bekende Dépôts te verkrijgen voor *f* 1.80 — *f* 2.70 — *f* 3.60 — *f* 5.40.

Een **OLIEMOLENAARSKNECHT**, zijn Werk goed en een **KORENMOLENAARSKNECHT**, zijn Werk behoorlijk verstaande, kunnen beide dadelijk werk bekomen bij J. H. v. D. LINDE, Olie- en Korenmolenaar te *Nieuw Buinen.*

Een **SMIDSKNECHT**, dadelijk werk verlangende, vervoege zich zoo schielijk mogelijk bij

H. L. KOOPMAN,
Mr. *Smid* te *Helpman.*

Er wordt tegen Nov. een **KOFFIJHUISBEDIENDE** gevraagd. Adres aan het BUREAU dezer COURANT. Brieven franko.

Te Groningen, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.